

GRANSKNINGSHANDLING

Riksväg 13 förbi Assmåsa

Sjöbo kommun, Skåne län

Miljökonsekvensbeskrivning, tillhörande Vägplan, 2016-07-14

Projektnummer: 107830

Trafikverket

Postadress: Box 366, 201 23 Malmö

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Riksväg 13 förbi Assmåsa Miljökonsekvensbeskrivning, tillhörande Vägplan

Författare: Tyréns AB, Cristiano Piga

Dokumentdatum: 2016-07-14

Ärendenummer: TRV 2014/94997

Version: 3

Kontaktperson: Nina Hydbom Drennan, Trafikverket

Innehåll

1. SAMMANFATTNING	6
2. INLEDNING	7
2.1. Bakgrund	7
2.2. Projekt mål.....	7
2.3. Planeringsprocessen.....	8
2.4. Tidigare utredningar, alternativ och beslut.....	8
2.4.1. Beslut om betydande miljöpåverkan	9
2.5. Kommunala planer som berörs	10
3. MKB-ARBETET	11
3.1. Syfte	11
3.2. Samråd	11
3.3. Avgränsningar	11
3.3.1. Geografisk avgränsning	11
3.3.2. Avgränsning av aspekter	11
3.3.3. Avgränsning i tid.....	12
3.4. Metod för konsekvensbedömning.....	13
4. PROJEKT BESKRIVNING	14
4.1. Studerade och förkastade alternativ i planskedet.....	14
4.2. Utbyggnadsförslaget	14
4.3. Nollalternativet	17
5. FÖRUTSÄTTNINGAR OCH KONSEKVENSER	18
5.1. Riksintressen och områdesskydd.....	18
5.2. Landskapsbild	18
5.2.1. Förutsättningar	18
5.2.2. Konsekvenser nollalternativet	23
5.2.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet	23
5.3. Naturmiljö	24

5.3.1.	Förutsättningar.....	24
5.3.2.	Konsekvenser nollalternativet.....	29
5.3.3.	Konsekvenser utbyggnadsalternativet.....	29
5.4.	Kulturmiljö.....	32
5.4.1.	Förutsättningar.....	32
5.4.2.	Konsekvenser nollalternativet.....	35
5.4.3.	Konsekvenser utbyggnadsalternativet.....	35
5.5.	Friluftsliv.....	36
5.5.1.	Förutsättningar.....	36
5.5.2.	Konsekvenser nollalternativet.....	37
5.5.3.	Konsekvenser utbyggnadsalternativet.....	37
5.6.	Buller.....	37
5.6.1.	Förutsättningar.....	37
5.6.2.	Konsekvenser nollalternativet.....	38
5.6.3.	Konsekvenser utbyggnadsalternativet.....	38
5.7.	Jord- och skogsbruk.....	42
5.7.1.	Förutsättningar.....	42
5.7.2.	Konsekvenser nollalternativet.....	42
5.7.3.	Konsekvenser utbyggnadsalternativet.....	43
5.8.	Vatten (yt- och grundvatten).....	43
5.8.1.	Förutsättningar.....	43
5.8.2.	Konsekvenser nollalternativet.....	44
5.8.3.	Konsekvenser utbyggnadsalternativet.....	44
5.9.	Påverkan under byggtiden.....	46
6.	ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER.....	47
6.1.	Bevisbörderegeln.....	47
6.2.	Kunskapskravet.....	47
6.3.	Försiktighetsprincipen.....	48
6.4.	Produktvalsprincipen.....	48
6.5.	Hushållnings- och kretsloppsprinciperna.....	48
6.6.	Lokaliseringsprincipen.....	48
6.7.	Skälighetsprincipen.....	49
6.8.	Skadeansvaret.....	49
7.	MILJÖKVALITETSMÅL.....	49
7.1.	Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning, ingen övergödning.....	50

7.2.	Levande sjöar och vattendrag	50
7.3.	Grundvatten av god kvalitet.....	50
7.4.	Myllrande våtmarker	50
7.5.	Levande skogar	50
7.6.	Ett rikt odlingslandskap	51
7.7.	God bebyggd miljö.....	51
7.8.	Ett rikt växt- och djurliv	51
8.	SAMLAD BEDÖMNING	51
9.	FORTSATT ARBETE OCH UPPFÖLJNING	52
9.1.	Anmälan/tillstånd för vattenverksamhet	52
9.2.	Tillstånd för intrång i fornlämning	52
9.3.	Landskapsbildsskydd	52
9.4.	Försiktighetsåtgärder/landskapsanpassningsåtgärder.....	52
10.	REFERENSER	54

Bilaga 1: Naturvärdesinventering

Bilaga 2: Bullerutbredningskartor

1. Sammanfattning

Väg 13 förbi Assmåsa gård har bristande trafiksäkerhet, framkomlighet och bärighet och är i stort behov av åtgärder. Sträckans linjeföring är problematisk med smal sektion och dålig sikt. Närheten till Snogeholmssjön och intilliggande torvområde gör att översvämningsrisken och risk för stabilitetsproblem i vägkroppen är stor i samband med höga vattenstånd. Diken och trummor blir vattenfyllda och vägens bärighet påverkas. Trafiksäkerhetsmässigt innebär den dåliga sikten och smala sektionen stora risker. Vägen trafikeras av ett stort antal jordbruksfordon och är en rekommenderad led för farligt gods med lastbil. Sidområdena är bristfälligt utformade och sidoräckena på vägsträckan norr om Assmåsa gård håller dålig kvalitet, vilket ytterligare försämrar trafiksäkerheten. På den mellersta delen av sträckan utgör även en skarp kurva, med begränsad fri sikt vid Assmåsa gård, ett stort problem.

Trafikverket planerar med anledning av de ovan beskrivna bristerna att bygga om vägen med syfte att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på aktuell sträcka. Faktum är att delen genom torvområdet är i så dåligt skick att den måste byggas om oavsett om projektet genomförs eller ej.

Utbyggnadsförslaget innebär i stora drag att den befintliga vägen rustas upp till en tvåfältig vägtyp med en total vägbredd på 8 meter (körfältsbredderna blir 3,25 meter och vägrensbredderna 0,75 meter) som får en dimensionerande hastighet på 80 km/h på den aktuella sträckan. Ombyggnaden innebär breddning av befintlig väg på den södra delen och ny väg strax intill den befintliga på den norra delen för att möjliggöra att hålla vägen öppen för trafik under byggtiden. Vägombyggnaden innefattar även en ny bro över vattendraget i torvområdet på den norra delen.

På de sträckor där en ny väg byggs intill den befintliga (på delarna norr om Assmåsa gård) kommer den gamla vägen att rivas upp och återställas till naturmark/torvområde samt jordbruksmark.

Den föreslagna utbyggnaden kommer att innebära både positiva och negativa effekter och konsekvenser jämfört med nollalternativet. Utbyggnaden bedöms innebära intrång i natur- och kulturmiljövärden som innebär negativa konsekvenser för exempelvis träd och kulturhistoriskt intressanta miljöer vid Assmåsa gård, medan bullerskyddsåtgärder planeras som beräknas innebära positiva effekter i form av lägre bullernivåer i bostadshus och vid deras uteplatser utmed aktuell sträcka. Ur naturressurssynpunkt innebär utbyggnaden att jordbruksmark tas i anspråk, vilket bedöms som negativt. De negativa konsekvenserna som uppkommer ska också ställas i relation till den betydande förbättringen beträffande trafiksäkerhet och framkomlighet för alla trafikslag som utbyggnaden medför.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Väg 13 förbi Assmäsa gård har redan 2007 identifierats som ett objekt i riskklass 3 (på skalan 1-3, där 3 betyder hög risknivå). Objektet har bristande trafiksäkerhet, framkomlighet och bärighet och är i stort behov av åtgärder. Sträckans linjeföring är problematisk med smal sektion och dålig sikt. Närheten till Snogeholmsjön och intilliggande torvområde gör att översvämningensrisken och risk för stabilitetsproblem i vägkroppen är stor i samband med höga vattenstånd. Diken och trummor blir vattenfyllda och vägens bärighet påverkas.

Trafiksäkerhetsmässigt innebär den dåliga sikten och smala sektionen stora risker. Vägen trafikerar av ett stort antal jordbruksfordon och är en rekommenderad led för farligt gods med lastbil. Sidområdena är bristfälligt utformade och sidoräckena på vägsträckan norr om Assmäsa gård håller dålig kvalitet, vilket ytterligare försämrar trafiksäkerheten och förvärrar konsekvenserna vid en eventuell olycka. På den mellersta delen av sträckan utgör även en skarp kurva, med begränsad fri sikt vid Assmäsa gård, ett stort problem. Hastigheten är begränsad till 70 km/h på denna del.

Syftet med projektet är att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på aktuell sträcka av riksväg 13.

2.2. Projekt mål

För projektet har Trafikverket formulerat följande projekt mål:

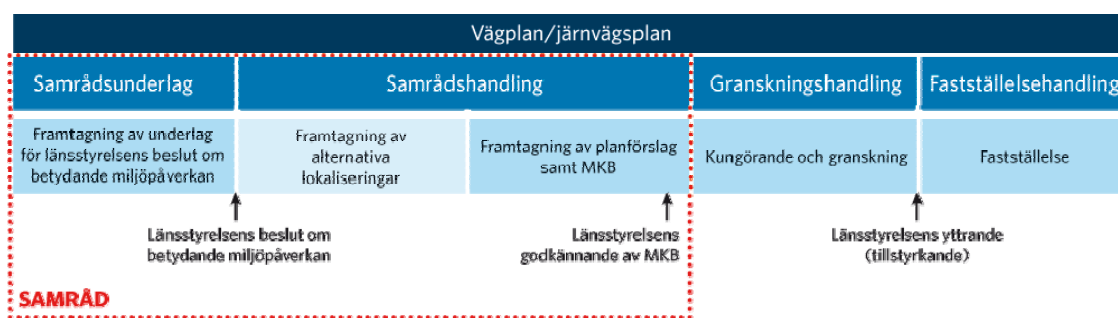
- Att minimera risken för, och konsekvenserna av, olyckor med farligt gods.
- Att öka trafiksäkerheten (för såväl fordonstrafik som oskyddade trafikanter).
- Att säkra god framkomlighet.
- Välja lokalisering av framtida väg så att den inte påverkas negativt av markens beskaffenhet eller av Snogeholmsjöns vattennivåer.
- Att minimera vägens negativa påverkan och/eller förbättra påverkan på skyddsvärd natur- och vattenmiljö under bygg- och driftskede.
- Att bibehålla goda möjligheter till rationellt brukande av jordbruksmark.
- Trafikverkets intention är att ha en helhetssyn på väganläggningarna för att uppnå en effektiv drift och ett underhållsvänligt, kostnadseffektivt vägsystem. Alla förändringar, ny- och reinvesteringar i anläggningen utförs ur ett LCC perspektiv med målsättning att minimera livscykelkostnaderna.
- Målsättningen för den färdiga anläggningen är att underhåll och felavhjälpning kan utföras på ett effektivt, miljömässigt och arbetsmiljömässigt riktigt sätt. Målsättningen vid investering ska vara att den sker på ett effektivt, miljömässigt och

arbetsmiljö-mässigt riktigt sätt. Enkla och standardiserade lösningar kan väljas när de uppfyller efterfrågad funktion.

2.3. Planeringsprocessen

I väglagen slås fast att vägplan ska upprättas för åtgärder som innebär byggande av väg i lagens mening. Där regleras också den planläggningsprocess som leder fram till en fastställd vägplan. En grundläggande utgångspunkt är att när en väg byggs ska den ges ett sådant läge och utformas så, att ändamålet med vägen uppnås med minsta intrång och olägenhet utan oskäligen kostnad. Hänsyn ska tas till stads- och landskapsbilden och till natur- och kulturvärden.

Aktuellt projekt tillhör planläggningstyp 4, dvs. projekt som av länsstyrelsen har bedömts kunna innebära en betydande miljöpåverkan och olika lokaliserings- och utformningsalternativ föreligger. Därmed ska en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och vägplan upprättas. Denna MKB utgör således den handling, vars kvalitet och omfattning ska godkännas av länsstyrelsen enligt figur 2.1.1 nedan.

Figur 2.1:1 Process för vägplan enligt planläggningstyp 4

2.4. Tidigare utredningar, alternativ och beslut

Förstudie för väg 13 förbi Assmäsa gård (beslutshandling daterad 2013-08-21)

Resultatet från förstudien visar att den aktuella vägsträckan bör anpassas efter en trafikteknisk standard för 80 km/h. Standardhöjningen kan göras i befintlig sträckning eller i helt eller delvis ny sträckning. En högre standard bedöms inte rimlig då varken trafikmängder eller omkringliggande vägnät motiverar detta.

En trafikteknisk standard på 80 km/h innebär en vägbredd på 8 meter med en körbar yta på 6,5 meter och en vägren på 0,75 meter på vardera sidan om vägen. Vägrenen anses tillräcklig för att säkerställa god tillgänglighet och framkomlighet för det fåtal gång- och cykeltrafikanter som trafikerar sträckan. Den underlättar även omkörning av långsamtgående fordon. Vägen kan även kompletteras med räfflade mitt- och sidolinjer för ökad trafiksäkerhet.

Vägplan, val av lokaliseringsalternativ (samrådshandling 2015-09-24).

I denna handling presenteras tre alternativ för ombyggnation av vägen, *Blå*, *grön* respektive *röd korridor*. *Blå korridor* innebär ombyggnad utmed befintlig sträckning. *Grön korridor* innebär en ny sträckning öster om befintlig och korsar genom ett torvområde i norr. Även *röd korridor* innebär en ny sträckning, dock ytterligare längre österut jämfört med grön

korridor vilket gör att den undviker torvområdet. Samtliga alternativ utformas för 80 km/h och med en vägbredd på 8 meter.

Figur 2.4:1 Korridorsalternativ och utredningsområde

Slutsatser i alternativvalsstudien var bland annat att samtliga korridorer uppfyller projektmålen gällande ökad framkomlighet och trafiksäkerhet i lika hög grad. Däremot vad gäller projektmålen att minimera vägens negativa påverkan på skyddsvärd natur och att bibehålla goda möjligheter till rationellt brukande av jordbruksmark, är blå korridor den som ger den absolut högsta graden av måluppfyllnad. Detta eftersom en ombyggnad i befintlig sträckning inte förändrar brukandet av åkermarken och därmed inte riskerar att skapa åkerarealer som blir för små för att kunna brukas rationellt. Vidare innebär en ombyggnad i befintlig sträckning minsta möjliga intrång i skyddsvärda naturområden och minimerar risken för att utsätta de känsliga viltbestånden inom utredningsområdet för nya störningar från trafiken. Dessa motiv låg till grund för Trafikverkets val att gå vidare med blå korridor.

2.4.1. Beslut om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen har 2012-01-21 i enlighet med 6 kap 5 § miljöbalken beslutat att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

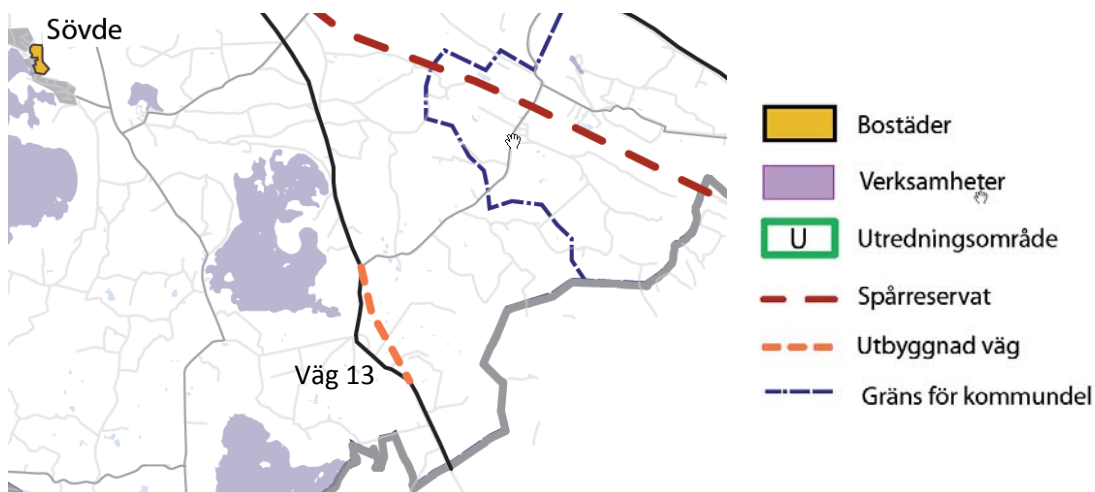
Länsstyrelsen upplyste även om att det finns skäl att misstänka att området kring vägen hyser idag okända fornlämningar samt att det inom utredningsområdet finns höga naturvärden, troligtvis sällsynta arter (exempelvis fladdermusarter) samt värdefulla groddarter. Länsstyrelsen informerade också om att vägens påverkan på grundvattenströmningarna samt behovet av att anlägga en utterpassage och grodtunnel i samband med byggande av ny bro över vattendraget bör belysas.

I samband med val av lokaliseringsalternativ (samrådshandling 2015-09-24) yttrade sig länsstyrelsen i frågan. Av deras ställningstagande framgick bland annat: "Utifrån samrådshandlingen gör Länsstyrelsen bedömningen att blå korridor är att föredra under förutsättning att utbyggnaden sker i samma sträckning som befintlig väg." och "Om befintlig väg i någon del flyttas behöver den mark som idag utgör väg och som då lämnas återställas. Trafikverket behöver i kommande handlingar visa till vilken nivå detta är möjligt utifrån tekniska och ekonomiska förutsättningar".

2.5. Kommunala planer som berörs

I Sjöbo kommuns översiktsplan från 2009 anges inga särskilda utbyggnadsplaner inom aktuellt utredningsområde, varken avseende bostäder eller verksamheter. Kommunen verkar för utbyggnad av väg 13 på delen förbi Assmäsa, och förordar en genare sträckning öster om befintlig väg (se figur 2.5.1 nedan).

I TÖP Vindkraft (2010) är området väster om väg 13 utpekat som olämpligt för etablering av ny vindkraft. Området öster om vägen är inte utpekat som olämpligt men ej heller som rekommenderat förslagsområde för utbyggnad.

Figur 2.5.1: Utdrag ur Översiktsplan för Sjöbo kommun 2009, karta över förändrad markanvändning.

Det finns idag inga cykelleder på denna del av väg 13 och det finns inte heller några planerade.

Aktuell vägsträcka berör inte några detaljplaner.

3. MKB-arbetet

3.1. Syfte

Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som en planerad verksamhet kan medföra samt bedöma dess konsekvenser dels för människor, djur, växter, mark, vatten, luft, landskap och kulturmiljö, dels på hushållningen med material, råvaror och energi. Vidare är syftet att utgöra underlag för en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljön.

3.2. Samråd

Under den nu aktuella delen av planskedet har tre samrådsmöten genomförts med länsstyrelsen för att bland annat identifiera miljöaspekter, bestämma lämplig avgränsning samt att tydliggöra vattenverksamheter.

Samråd har också ägt rum med kommunen, Skånetrafiken, ledningsägare, dikningsföretag samt försvarsmakten. Samråd har därutöver hållits med den enskilde fastighetsägaren (Assmåsa 4:56) som blir särskilt berörd.

Samrådsmöte med allmänheten och andra berörda har hållits 2016-04-20 efter kallelse via annonsering i tidningar 2016-04-09. Samrådshandlingar har även varit tillgängligt på Trafikverkets hemsida under samrådstiden 2016-04-08--2016-05-05.

Inkomna samrådssynpunkter finns sammanfattade i en separat samrådsredogörelse tillhörande vägplanen. Synpunkter från samråden har bemötts och inarbetats i planförslaget i den mån det varit möjligt och rimligt. Frågeställningar och synpunkter som framkommit är bland annat att en utbyggnad av vägen i befintlig vägkorridor är att föredra samt att befintliga vägparter som inte längre används efter utbyggnad av vägen ska rivas och återställas till intilliggande markanvändning. Kommunen förordade dock en västligare dragning av vägen (i ett nytt läge) samt önskar en högre vägstandard (2+1 väg). Vid samråd med allmänheten framkom bland annat synpunkter på dagens problematik för lantbrukare med breda fordon att möten med andra fordon på den smala räckesförsedda delen av vägsträckan i princip är omöjlig. Det framfördes även en synpunkt på att vägen borde anpassas så att det blir möjligt att ta sig fram till fots utmed vägen.

3.3. Avgränsningar

3.3.1. Geografisk avgränsning

MKB:n omfattar samma geografiska område som vägplanen. För vissa aspekter måste miljökonsekvensbeskrivningen dock ha ett vidare perspektiv. Detta gäller exempelvis för vatten och buller som kan medföra påverkan även utanför vägplanens område.

3.3.2. Avgränsning av aspekter

Omfattningen av en MKB ska enligt miljöbalken stå i proportion till projektets eller åtgärdens miljöpåverkan. Miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla de uppgifter som behövs för att beskriva direkta och indirekta effekter på hälsan och miljön. Detta innebär att vissa effekter som har liten betydelse kan behandlas översiktligt eller utelämnas.

Utifrån förstudien, val av lokaliseringalternativ och det inledande arbetet med vägplanen har följande aspekter bedömts som relevanta att beskriva i denna MKB:

- Landskapsbild
- Naturmiljö
- Kulturmiljö
- Buller
- Jordbruksmark
- Rekreation och friluftsliv
- Vatten (yt- och grundvatten)

Aspekter som inte bedömts kunna antas innebära en betydande miljöpåverkan och därför ej bedöms som relevanta att konsekvensbeskriva är:

- Boendemiljö – barriärer
Då den föreslagna ombyggnaden ligger i samma stråk som den befintliga vägen och såväl vägens som sidovägarnas funktion bibehålls på samma sätt som idag bedöms barriäreffekten inte förändras nämnvärt till följd av ombyggnaden.
- Natura 2000
I anslutning till Snogeholmssjön finns två Natura 2000-områden (Sövdeborg och Snogeholm) på ett avstånd av ca 1-2 km från utredningsområdet. Områdena har hydrologiska kopplingar till sjön. Båda områdenas bevarandesyfte är att upprätthålla ekoxen i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen. Detta innebär bland annat att ekoxens livsmiljö i form av grova träd, högstubbar och lågor (liggande träd) av framförallt ek och bok ska bevaras. Ombyggnaden av vägen förväntas inte innebära någon betydande påverkan på vattenmiljön i dikningsföretaget (Snogeholmssjöns reglering 1930 Aktnummer 12-LN-319) eller Snogeholmssjön och följaktligen förväntas inte heller någon påverkan på Natura 2000-områdena och deras bevarandesyfte för ekoxens livsmiljö.
- Luftmiljö
Då vägen ligger i ett fritt och öppet läge med relativt begränsad trafikering blir påverkan ytterst marginell utanför vägområdet. I sådana lägen föreligger normalt ingen risk för överskridande av miljökvalitetsnormerna för luft och därmed bedöms luftmiljön inte vara en fråga som behöver behandlas i denna MKB.

3.3.3. Avgränsning i tid

Förhållandena som beskrivs i denna MKB är avsedda att spegla de som kan förväntas råda ett antal år efter vägnas färdigställande. För konsekvensbedömningarna har prognosåret 2040 använts.

3.4. Metod för konsekvensbedömning

För de miljöbedömningar som görs i MKB:n används begreppen "påverkan", "effekt" och "konsekvens".

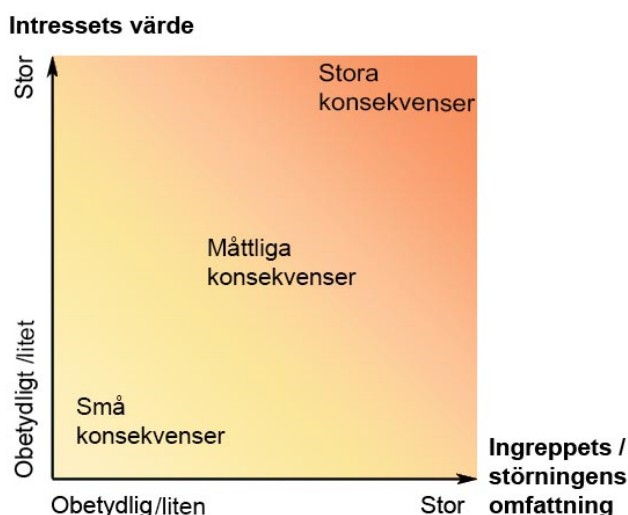
Påverkan avser förändring av miljön genom exempelvis fysiskt intrång eller störningar genom i form av buller.

Effekt är en förändring i miljön som påverkan medför, som till exempel förlust av värdefulla naturmiljöer eller förändringar i miljökvalitet som kan mätas, beräknas eller på annat sätt beskrivas.

Konsekvens är en bedömning av den verkan de uppkomna effekterna har på en viss företeelse, till exempel biologisk mångfald.

Som underlag för att bedöma olika effekters betydelse används där det är tillämpligt underlag i form av t.ex. lagkrav, riktvärden, miljökvalitetsnormer (MKN), skyddade områden, värdebeskrivningar, inventeringar, miljökvalitetsmål, projektmål och bevarandeplaner.

Vid bedömningen av konsekvensernas storlek beskrivs de enligt figur 3.4:1. Storleken på konsekvenserna, som definieras som en sammanvägning av miljöaspektens värde och omfattningen av den förväntade effekten (ingreppets/störningens omfattning), anges i en skala från ingen/obetydlig konsekvens, små konsekvenser, måttliga konsekvenser till stora konsekvenser. Konsekvenserna kan vara såväl positiva som negativa, men där inget annat anges avses negativa konsekvenser.

Figur 3.4:1 Konsekvenser bedöms utifrån en sammanvägning av intressets värde och förväntad effekt (effekten anges som ingreppets/störningens omfattning i figuren).

En liten-medelstor effekt som berör ett stort värde eller många människor kan alltså bedömas som en stor konsekvens. På motsvarande sätt kan en stor effekt på ett litet/obetydligt värde bedömas som en liten konsekvens. Positiva konsekvenser uppstår då befintliga värden förstärks och/eller nya värden tillförs.

4. Projektbeskrivning

4.1. Studerade och förkastade alternativ i planskedet

I planskedet har en väglinje inom den valda korridoren (Blå korridor) projekterats fram och anpassats efter gällande krav beträffande kurvradier, geometrier och siktlinjer samt anpassats för att minimera intrång i natur- och kulturmiljövärden.

För de delar där befintlig vägbana ska breddas (främst delarna söder om Assmåsa gård) har breddning på såväl östra som västra sidan övervägts. Breddningen föreslås ske i första hand på den västra sidan. Breddning på den östra sidan har valts bort med tanke på att det hade krävts omfattande utfyllnad med större intrång som följd vid det branta skogklädda partiet mellan Assmåsa gård och den södra änden av projektet. På den östra sidan finns dessutom större befintliga samlingsledningar för dränering och avvattning som inte behöver läggas om ifall breddningen sker på den västra sidan.

4.2. Utbyggnadsförslaget

För detta projekt har en tvåfältig vägtyp med vägbredden 8 meter tillsammans med en dimensionerande hastighet på 80 km/h föreslagits. Föreslagen sektion innebär en körfältsbredd på 3,25 meter samt en vägrensbredd på 0,75 meter. Valet av vägtyp och dimensionerande hastighet har gjorts mot bakgrund av vägens funktion samt förväntat trafikflöde på vägen.

En förutsättning har också varit att samtliga anslutande vägar ska ha samma anslutningsmöjligheter som idag. Vägen har två anslutningar som kommer att byggas om i ungefär samma läge som de har idag.

Utbyggnaden (på totalt 2,6 km) innebär både anläggande av ny väg intill den befintliga (på ca 1,3 km) samt ombyggnad/breddning av befintlig väg (på ca 1,3 km). På aktuell sträcka varierar bredden på befintlig väg mellan 6 - 7,5 meter. Vid ombyggnad i befintlig sträckning innebär detta en breddning av vägen på mellan 0,5 – 2 meter. Väg 13 breddas i befintlig sträckning från startpunkten i söder och fram till Assmåsa gård där den förhållandevis skarpa kurvan måste rätas för att uppfylla den önskade vägstandarden. Kurvrätningen innebär att den nya vägen, efter Assmåsa gård, kommer att förläggas på den västra sidan om den befintliga vägen, för att i höjd med Vasahuset (se figur 2.4:1) korsa över till den östra sidan om befintlig väg. Genom torvområdet förläggs ny väg således öster om befintlig väg. Korridoren ansluter till befintlig väg vid Kristinelund, norr om anslutningen av väg 985 mot bl a Björkebo.

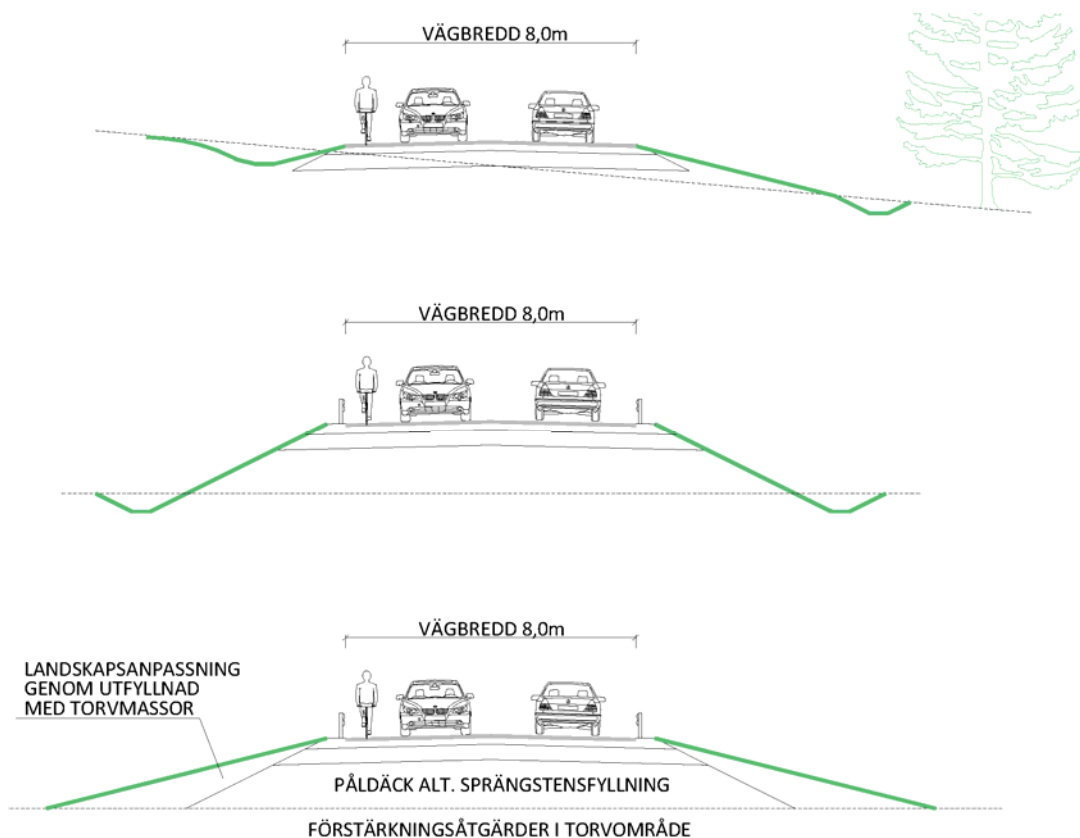
Vägens sidoområde föreslås utformas med flacka slänter, släntlutning 1:4 och normala diken, vilket minskar risken för att ett avkörande fordon ska välta. Inom vägens säkerhetszoner ska det inte finnas några oeftergivliga föremål som t.ex. träd eller större stenblock. På avsnitt där det är svårt att få tillräckligt bred säkerhetszon kan sidoräcken sättas upp. Likaså kommer sidoräcken sättas upp på avsnitt där det är svårt att få utrymme för flacka slänter, exempelvis där intrång av olika anledningar önskas minimeras.

Figur 4.2:1 Planerad vägbyggnad med breddning och delvis nybyggnad av väg intill befintlig väg. Breddad och ny väg är markerad med röd färg.

Vägområdet som omfattar vägbanan samt tillhörande diken och slänter, kommer på sträckan att variera i bredd mellan 20 till ca 35 m beroende på bankhöjder och omgivande mark. Bankhöjden kommer exempelvis bli upp till 2 m genom det låglänta torvområdet i

den norra delen. Detta är ca 1,5 m högre än befintlig vägbank. För att minska påverkan på landskapsbilden kommer de brantare 1:2 slänterna genom torvområdet att bekläms med torv (överskottsmassor) och därigenom flackas ut till 1:4 eller flackare. Vägräcken kommer där att krävas på att torven inte är körbar (inte har tillräcklig bärighet), se figur 4.2:2.

Figur 4.2:2 Principiell vägsektion i sluttning/plan mark samt i bank för väg 13.

Passagen av torvmarken kräver förstärkningsåtgärder i form av utgrävning av grund torv samt pålningsarbeten eller överlast och lättfyllning i djupare torv, eller kombinationer av dessa. Vid läget för bron över vattendraget är grundläggningsförhållandet mycket dåligt. Undergrunden består av ett 8 meter djupt torvlager, så oavsett brotyp behöver grundläggningen förstärkning eller någon form av åtgärd. Utgrävning av torven bedöms inte vara ett alternativ på grund av dess djupa mäktighet. Bron kommer att förses med en småviltspassage under bron utmed vattendraget (se exempelbilder 4.2:3 och 4.2:4 nedan). Den befintliga bron rivs i så stor utsträckning att befintlig dikessektion enligt dikningsföretaget (Snogeholmssjöns reglering 1930 Aktnummer 12-LN-319) kan upprätthållas.

Bild 4.2:3 Exempel småviltspassage i rörbro

Bild 4.2:4 Exempel spång för småvilt

Under ett framtida byggskede kommer framkomligheten på väg 13 förbi aktuellt avsnitt att påverkas. Vid vissa arbetsmoment kan det bli nödvändigt att under korta perioder (t ex under en natt) stänga vägen helt och leda om trafiken på andra vägar. Andra arbetsmoment, som t.ex. breddning av befintlig väg, kan innebära att en del av vägbanan måste nyttjas som arbetsområde vilket leder till att vägbredden förbi arbetsplatsen minskar.

På de sträckor där en ny väg byggs intill den befintliga (på delarna norr om Assmäsa gård) kommer den gamla vägen att rivas upp och återställas till naturmark/torvområde samt jordbruksmark. I torvområdet kommer den gamla befintliga väggroppen att behöva schaktas bort minst en meter ned under omgivande mark för att kunna få till en bra återställning av marken. Därefter återfylls schakten med tillvaratagen torv från den nya väglinjen (med viss överhöjning för att kompensera för kommande sättningar) och på toppen läggs tillvaratagen yttorv. Här är det viktigt att yttorven inte blandas med övrig torv så att den återställda ytan erhåller samma växtsamhällen (utifrån den naturliga fröbanken i jorden) som det övriga torvområdet intill. På samma sätt gör man inom övriga naturområden och jordbruksmark där man får hantera ytjorden för sig och inte blanda den med övriga schaktmassor. På så sätt erhåller man en flora/matjord på de återställda vägvägnitten som överensstämmer med den övriga marken i området.

De delar av den gamla väggroppen som kommer att tas bort kan komma att bli föremål för arkeologiska insatser.

4.3. Nollalternativet

Utbyggnadsalternativet ska enligt miljöbalken jämföras med ett så kallat nollalternativ. Nollalternativet innebär en framtida situation där utbyggnadsprojektet inte genomförts och befintliga vägar bibehålls med samma funktion som de har idag. I konsekvensbeskrivningen fungerar nollalternativet således som ett jämförelsealternativ till de föreslagna förändringarna. För att jämförelsen ska bli riktig antas för nollalternativet samma samhällsutveckling och trafikökning som i utbyggnadsförslaget, där prognosåret 2040 använts.

I detta fall kan nollalternativet inte fullt ut utgöras av dagens väg utan några förändringar, eftersom bron över vattendraget och vägsträckan genom torvområdet är i så pass dåligt skick att de måste åtgärdas inom en snar framtid, oavsett om aktuellt projekt genomförs eller inte. Både bron och vägen har satt sig ca 1 meter sedan bron byggdes på 1930-talet, och sättningarna förväntas fortgå även framöver vilket kommer resultera i att vägbanan så småningom kommer att översvämmas av vattendraget.

För att bibehålla vägens funktion måste således en ny bro byggas och likaså vägdelen genom torvområdet behöver bytas ut (eller stabiliseras och höjas). Den mest effektiva åtgärden är att, liksom i utbyggnadsalternativet, bygga en ny bro vid sidan om den gamla och att bygga ny väg genom torvområdet parallellt med den befintliga. Detta är enklare anläggningstekniskt och underlättar för trafik under byggskedet jämfört med om ny väg byggs precis på samma ställe som den befintliga. Trafikverket har bedömt att en omledning av trafiken till alternativa vägar under en så pass lång byggtid som ett brobygge och förstärkning av befintlig väg innebär inte skulle vara rimlig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Maximalt 700 meter väg behöver byggas om eller byggas ny i nollalternativet. Anläggningstekniskt innebär nollalternativet troligen att vägen byggs på pådäck och att ny

bro pålas för att klara de sättningar som den 7-8 m tjocka torven medför och som legat bakom de problem vägen har idag.

Efter ny/ombyggnad av vägen rivs den gamla vägen och bron bort och marken återställs till den markanvändning som råder idag på intilliggande mark. Återställningen görs på motsvarande sätt som beskrivs för utbyggnadsalternativet ovan. Det totala markanspråket blir därmed bara något större än idag till följd av att den nya vägen bankas upp för att ansluta till den nya bron.

5. Förutsättningar och konsekvenser

5.1. Riksintressen och områdesskydd

Vägplanen berör eller innebär intrång i följande riksintressen och områdesskydd:

- Riksintresse för naturvård
- Riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv
- Riksintresse för kommunikationer (Riksväg 13)
- Riksintresse för försvaret
- Landskapsbildsskydd
- Strandskydd
- Biotopskydd (generellt biotopskydd)
- Fornlämningar

Vägen kommer således att beröra ett flertal olika riksintressen och områdesskydd. De intressen/skydd som berörs och bedömts relevanta att bedöma i denna miljökonsekvensbeskrivning följer nedan under respektive aspekt-kapitel.

5.2. Landskapsbild

5.2.1. Förutsättningar

Väg 13 går nord-sydligt på den aktuella sträckan. Den nordligaste delen är skogsklädd med en variation av barr- och lövskog. I övrigt öppnar sig landskapet närmast vägen i åker- och betesmarker. Topografin är tämligen varierad och öster om Assmåsa gård höjer sig landskapet markant. Mellan Snogeholmssjön i väster och en bit in på östra sidan av vägen finns ett mycket låglänt och sankt parti som regelbundet översvämmas. Den huvudsakliga odlingsmarken är belägen öster om väg 13 och har ett relativt stort inslag av mägergravar med buskvegetation. I södra delen av utredningsområdet löper vägen uppför en skogsklädd rasbrant till ytterligare ett platt odlingsområde.

Landskapsanalys

Det studerade området ligger i ett landskap som formats av geologisk utveckling och sin långa kontinuitet som brukat landskap med spår från många tidsepoker. Det syns i topografi, jordlager, bebyggelse, vägdragningar och andra kulturella lämningar. Området ingår i det Sydsvenska backlandskapet och domineras av de större sjöarna Snogeholmssjön, Sövdesjön och Ellestadssjön. Den dominerande markanvändningen är åkerbruk med inslag av betesmarker. Backlandskapetets ondulerande topografi bidrar till att landskapet trots sin höga uppodlingsgrad är varierat med ett stort inslag av karaktärsbildande landskapselement. Landskapet är tydligt präglad av herrgårdslandskapets stordrift med storskaliga odlingsmarker och ett rätlinjigt vägnät, kantat av alléer eller trädrader.

Figur 5.2.1:1 Skogklädd rasbrant (Fogdahällan)

Figur 5.2.1:5 Befintlig väg genom Assmåsa

Figur 5.2.1:2 Vägen nerför rasbranten norrut

Figur 5.2.1:6 Bostadshus nära befintlig väg

Figur 5.2.1:3 Flack väg mot Assmåsa gård

Figur 5.2.1:7 Korsningen med väg 985

Figur 5.2.1:4 Assmåsa gård, viktig nod

Figur 5.2.1:8 Dike/vattendrag under vägen

Figur 5.2.1:9 Torvområdet

Figur 5.2.1:12 Böljande landskap

Figur 5.2.1:10 Betesmark inom torvområdet

Figur 5.2.1:13 Ekridå i norr

Figur 5.2.1:11 Moränkullar öster om väg 13

Figur 5.2.1:14 Sluten skog i norr

Landskapskaraktär

Inom området kan skönjas tre öppna landskapsrum av varierande karaktär.

Söderut inom utredningsområdet är i huvudsak odlingsmark och har ett relativt stort inslag av märgelgravar med buskvegetation. Mellan Odlingslandskapet som består av lermorän i söder och det mellersta, platta som består av glacial lera ligger en markant gräns i landskapet, en skogsklädd moränrasbrant.

Norrut syns Assmäsa gård med sina alléer, trädrader, byggnader som ett tydligt landmärke i kanten av bättet med moränkullar. Siktstråken utmed vägen samt över de platta åkrarna är mycket karaktäristiskt för platsen. Detta storskaliga landskapsrum avgränsas i norr av moränkullarna och skogsridåer åt öster samt rasbranten i söder.

Figur 5.2.1:15 Böljande landskap med mägergravar

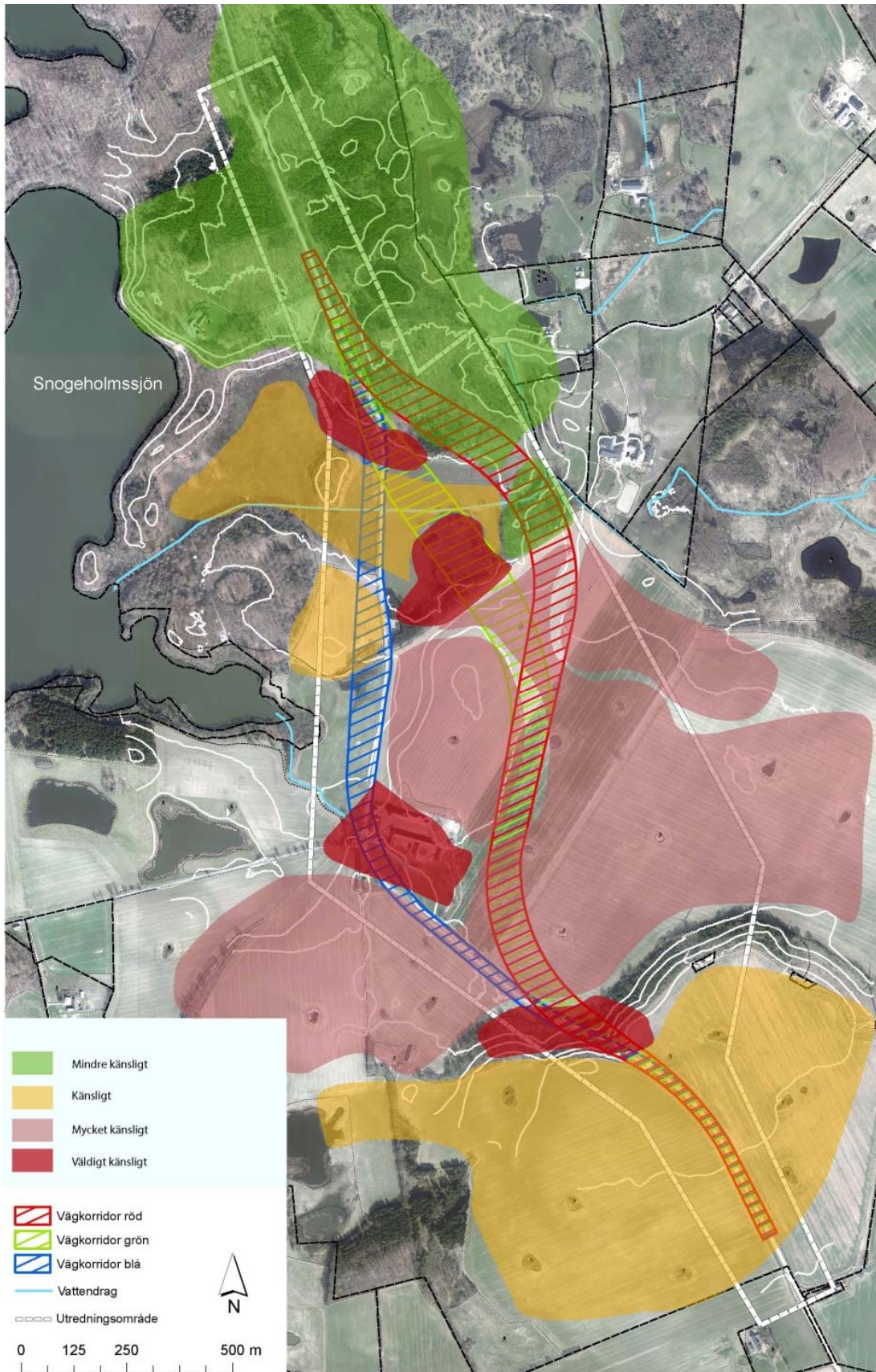
Norr om Assmäsa gård öppnar sig ett mindre landskapsrum som här är betesmark, lågt beläget och utdikat.

Norrut öppnar sig mossen, omgiven av skogsridåer, genomkorsat av det trädkantade diket och perforerat av moränkullar med bland annat ekdungar på.

Norra delen av området är ett skogsklätt slutet landskap, lite högre beläget på fasta moränmarker.

Landskapets känslighet

Nedan visas en karta som anger områdets känslighet. Området är känsligt för förändring på grund av sin långa kontinuitet vad gäller odling, godslandskapets historia och visuellt de stora öppna odlingsmarkerna som med böljande kullar. Generellt kan sägas att områdets öppna delar är känsligare för intrång än de slutna och skogsklädda. Assmäsa gård och dess omgivning är också mycket känslig, liksom de delar som förändras snabbt topografiskt, tex rasbranten i söder och kanten mot skogen i norr.

Figur 5.2.1:16 Känslighetsanalys

Landskapsbildsskydd

Området väster om befintlig väg 13 ingår i ett av länsstyrelsen utpekade landskapsbildsskydd, *Sjölandskapet Sövdesjön-Snogeholmssjön-Ellestadssjön*, där väg 13 utgör gräns för området. Skyddet har stöd av 19 § Naturvårdslagen så som den löd före 1 januari 1975 och där ny/ombyggnad av vägen medför utfyllnad i området krävs tillstånd från länsstyrelsen för detta.

5.2.2. Konsekvenser nollalternativet

Landskapets naturliga topografi kommer att genomkorsas av en tydligare barriär i då vägen byggs om i de norra översvänningsområdena. Vägen som visuell barriär kommer där att öka till följd av en högre profil i förhållande till nuläget. Vägbanken kommer att bli upp till ca 1,5 m högre än i nuläget. Effekten bedöms måttlig till följd av att flacka slänter som mildrar intrycket planeras i vägplanen. Landskapsvärdet har bedömts vara relativt lågt och konsekvensen bedöms bli liten.

5.2.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet

Några av de miljöer som ur ett landskapsperspektiv bedömts som särskilt känsliga kommer att beröras av vägbyggnaden (se figur 5.2.1:16). Vägen kommer att breddas i den skogklädda rasbranten (Fogdahällan) och öppningen kommer att breddas något, vilket kommer att få till följd att saret i landskapet ökar något.

På avsnittet genom Assmåsa bytomt (vid Assmåsa gård) kommer landskapet, som där bedömts vara särskilt känsligt (se figur 5.2.1:16), att fragmenteras något och i viss utsträckning påverkas ytterligare ur ett historiskt och upplevelsemässigt perspektiv.

Landskapets naturliga topografi kommer att genomkorsas av en tydligare barriär då vägen breddas, byggs om och profilen på vissa delar höjs i förhållande till nuläget och nollalternativet. I de norra översvänningsområdena kommer vägen som barriär att öka till följd av en högre profil, vilket dock blir fallet även i nollalternativet som också kräver en ny bro och ny väg genom torvområdet.

Sammantaget bedöms en liten negativ effekt och konsekvens uppkomma till följd av vägens delvis nya linjeföring och profilhöjning.

Landskapsbildsskydd

Landskapet väster om befintlig väg har dessutom ett landskapsbildsskydd, vilket innebär att tillstånd från länsstyrelsen krävs för den utfyllnad som vägen innebär inom detta område.

Vägen innebär ett visst intrång i det landskapsbildsskyddade området utmed en del av sträckan. Intrånget sker dock i ytterkanten på ett stort område och bedöms inte innebära någon betydande påverkan eller konsekvens för landskapsbild i området i stort. På lokal nivå bedöms en liten negativ effekt och konsekvens uppkomma till följd av vägens delvis nya linjeföring och profilhöjning.

5.3. Naturmiljö

5.3.1. Förutsättningar

Det finns stora naturvärden inom utredningsområdet. Dessa är främst kopplade till, våtmarker och till skogs- betes- och hagmarker med en mycket stor biologisk mångfald. Områdets äldre trädmiljöer kring Assmäsa gård och i skogspartier utmed vägen är mycket värdefulla.

Det finns rikligt med vilt i utredningsområdet; bland annat kronhjort, dovhjort, rådjur och vildsvin längs hela sträckan, särskilt i skogspartierna och övergångszoner till öppen mark.

Riksintresse

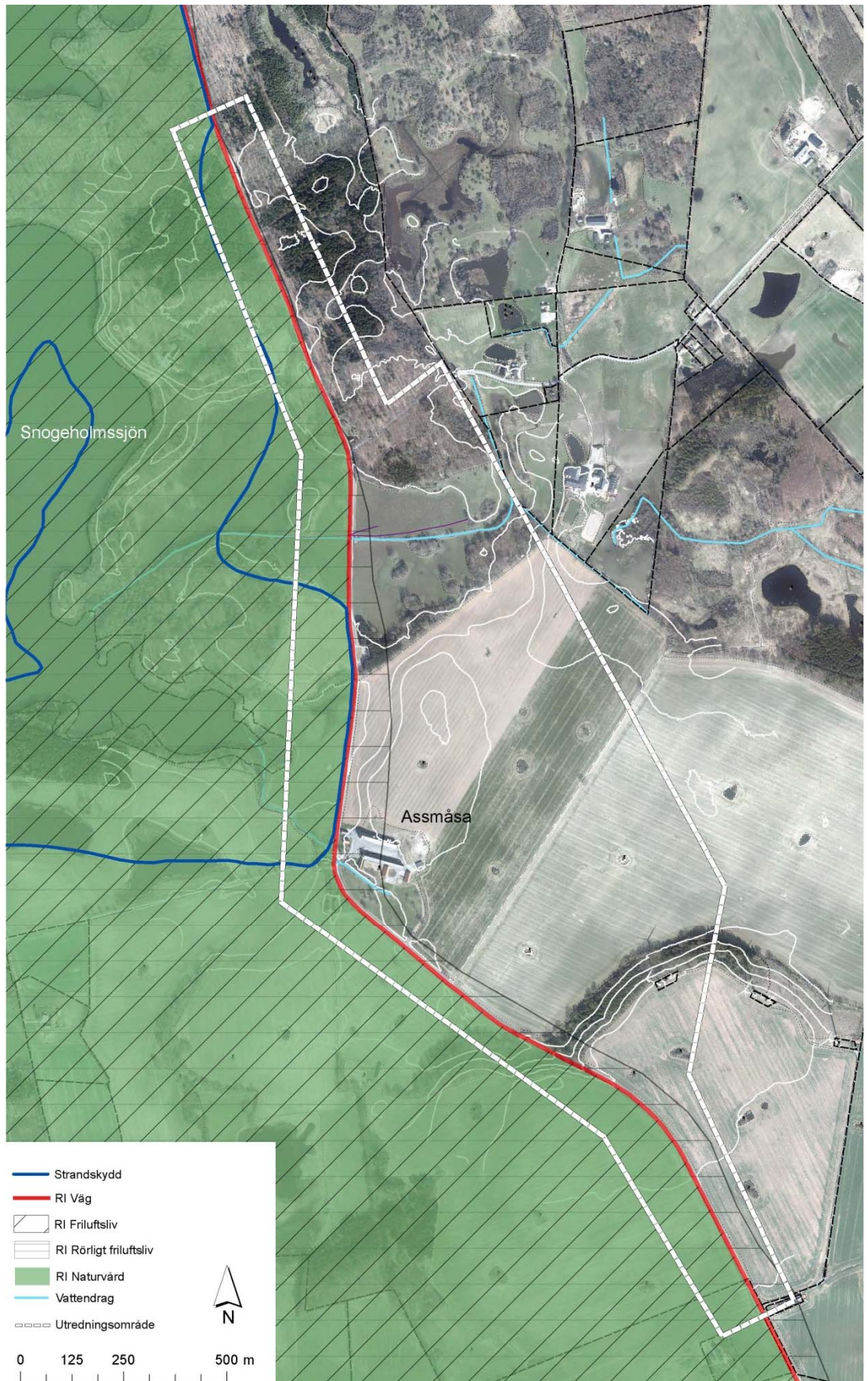
Västra delen av området, väster om väg 13, ligger inom Snogeholm-Skårby (N80) vilket pekats ut som riksintresse för naturvärden av Länsstyrelsen enligt 3 kap MB (se figur 5.3.1:1). Väg 13 utgör gräns för riksintresset. En säregen geologisk morfologi samt värdefulla biotoper utgör kärnvärdena i området.

Strandskydd

Snogeholmsjön har ett utökat strandskydd (enligt 7 kap MB) med ett 300 meter brett strandskyddsområde på landsidan (se figur 5.3.1:1). Skyddet syftar till att säkerställa allemansrättslig tillgång till strandområden samt att bevara de biologiska värden som finns i områdena. Inom strandskyddsområdet är det bland annat förbjudet att utan tillstånd uppföra byggnader eller anordning som påverkar växt- och djurliv eller tillgänglighet.

Naturvårdsprogram för Skåne – terrängformer

Väster om väg 13 (gränsande till aktuell del av väg 13) finns området Romeleåsens NO-sluttningar och Ellestad-Snogeholmsområdet (nr 55 i Skåne läns naturvårdsprogram). Området avgränsas av flera förkastningslinjer vilka bidrar till den mycket utpräglade och mäktiga topografin. I den aktuella delen av området finns ryggformationer och kullar som bildats genom att sediment avsatts i sprickor och håligheter. De biologiska förhållandena kring Snogeholmsjön är utomordentligt rika. I de många småvattnen förekommer lövgroda och många andra arter av amfibier. Förutsättningarna för kronhjort är goda. Fågellivet är rikt. Runt Snogeholmsjön finns många gamla ekar där bl.a. ekoxe förekommer.

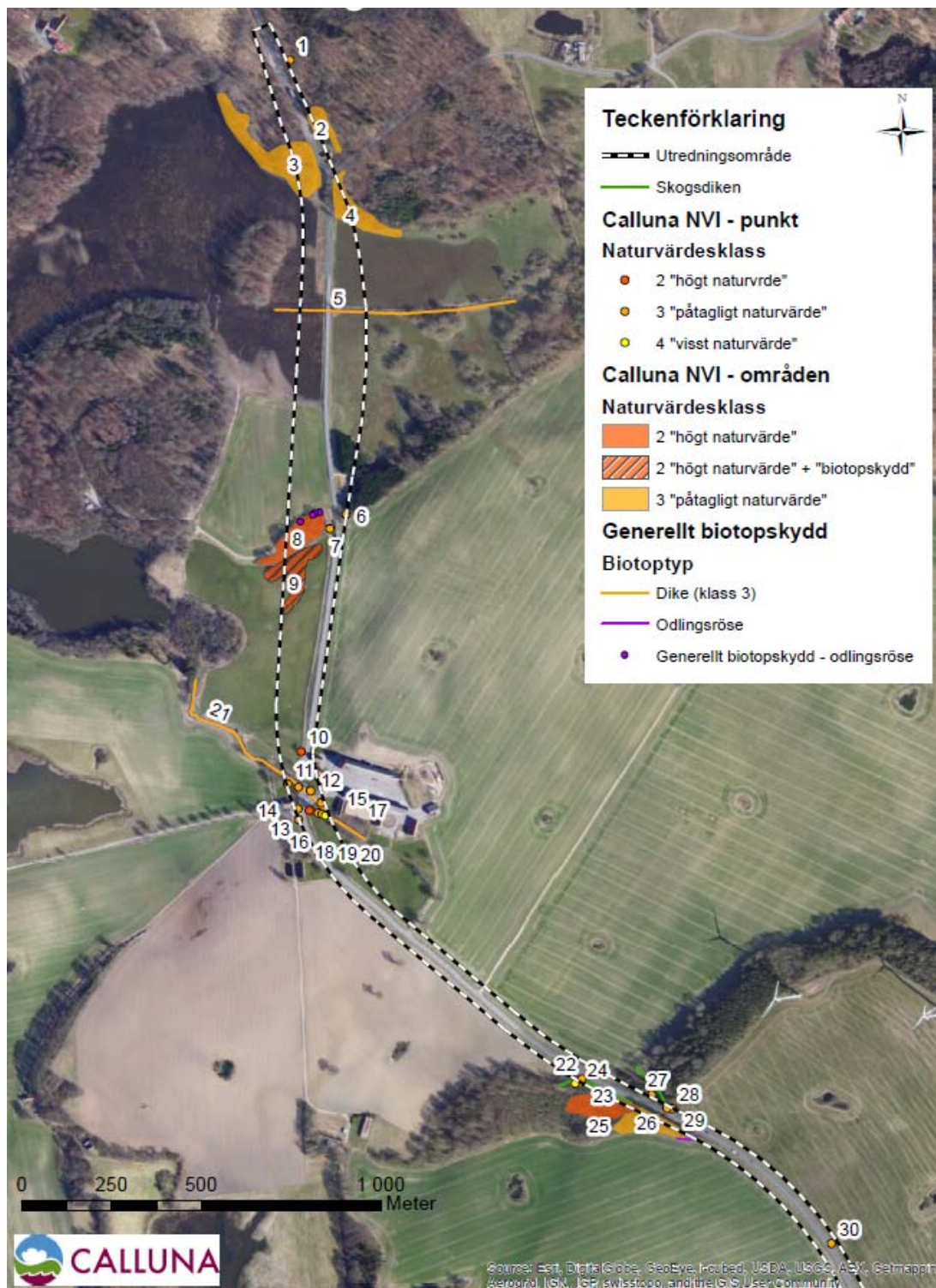

Figur 5.3.1:1. Riksintressen och strandskydd

Naturvärden (NVI)

För den aktuella vägkorridoren har en naturvärdesinventering (NVI) genomförts hösten 2015 enligt Svensk Standard, fältnivå med detaljeringsgrad – detalj, (Calluna 2016).

Naturvärdena bedöms där i fyra naturvärdesklasser, klass 1 – högsta naturvärde, klass 2 – högt naturvärde, klass 3 – påtagligt naturvärde och klass 4 – visst naturvärde.

Figur 5.3.1:2. Naturvärdesinventering för vägkorridoren.

Sammanlagt 30 naturvärden har identifierats inom utredningskorridoren (se figur 5.3.1:2). Av dessa bestod 21 objekt av gamla lövträd. Sex objekt bestod av oftast små skogsområden. Resterande objekt var två diken och ett småvatten. Naturvärdesobjekten beskrivs närmare i bilaga 1.

De värdefullaste områdena utmed vägen, alla med naturvärdesklass 2, var ett mindre ädellövskogsområde (objekt 8), ett småvatten med klockgroda, lövgroda och ätlig groda (objekt 9), ett par träd med håligheter som kan ha värde för bland annat fladdermöss (objekt 10 och 16) samt en askskog med flera skogliga signalarter (objekt 25).

Groddjur och fladdermöss inventerades särskilt i området och beskrivs lite närmare nedan under "Skyddade arter".

Biotopskydd

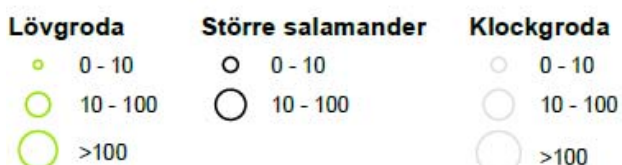
Vissa typer av biotoper i jordbrukslandskapet är så värdefulla att de omfattas av ett generellt skydd, det vill säga att de är skyddade per automatik och inte får skadas såvida inte särskilda skäl föreligger. Det generella biotopskyddet regleras i 7 kap MB.

Elva biotopskyddade objekt identifierades i området vid naturvärdesinventeringen. Det handlar om två diken och ett småvatten, träd som ingår i alléer samt odlingsrösen. Dessa biotoper finns beskrivna i bilaga 1 (naturvärdesobjekt 5, 8, 9, 13, 14, 16, 18- 20, 21 och 26).

Fridlysta /skyddade arter

Fridlysning och/eller skydd av en art enligt artskyddsförordningen innebär att en art som riskerar att utrotas fredas. Vanligen betyder detta att den inte får plockas, dödas eller fångas. Länsstyrelsen kan besluta om dispens från artskyddsförordningen.

Vid den groddjursinventering som genomfördes i området (Calluna 2016) påträffades totalt fyra arter av groddjur, varav två inom den aktuella vägkorridoren (klockgroda och lövgroda), se fig 5.3.1:3. Båda påträffades i objekt 9, ett småvatten som torkar ut på sommaren (se beskrivning av objektet i bilaga 1). I detta vatten finns sedan tidigare dessutom arten ätlig groda inrapporterad till artportalen. Alla dessa tre groddjursarter omfattas av artskyddsförordningen. Objekt 8, ett närliggande mindre skogsområde, spelar förmodligen en viktig roll för lövgroda, som gärna vistas i brynmiljöer vid lekvattnet, samt för övervintring av alla tre arterna.

 CALLUNA
2015-07-29

Figur 5.3.1:3. Inventeringsresultat med antal fynd av groddjur under 2015.

Enligt uppgift ska skalbaggsarten ekoxe ha påträffats i området i närheten av objekt nr 4.

En särskild inventering gjordes även av fladdermöss i utredningsområdet. Samtliga arter är fridlysta och omfattas därför av artskyddsförordningen. Flera av arterna är också upptagna i habitatdirektivets bilaga 4 vilket innebär ett starkare skydd.

Vid fladdermusinventeringen noterades totalt tio arter, varav tre också är rödlistade. Det mest intressanta området utmed den befintliga vägen var i anslutning till Assmäsa gård, med naturvärdesobjekten 10-20. Här noterades bl.a, utöver vanliga arterna som dvärgpipistrell och trollpipistrell även den rödlistade arten sydpipistrell och eventuellt även sydfladdermus. Generellt sett var också aktiviteten av fladdermöss mycket stor här vilket antyder att området både är viktigt för födosökande fladdermöss, men möjligen också då det gäller föryngring. För fladdermössen blir hålträden i området särskilt viktiga, men här bedöms även ladugårdsbyggnaderna utgöra viktiga miljöer. De värdefullaste träden i detta hänseende var objekt nummer 10 och 16, som båda klassats som högt naturvärde (naturvärdesklass 2), eftersom de hade håligheter som bedömdes kunna vara värdefulla för fladdermöss. Tre andra träd, objekt nummer 12, 13 och 14, har mindre håligheter som

bedömdes som att de möjligen kan vara av intresse för fladdermöss. Dessa träd klassades som Påtagligt naturvärde (Naturvärdesklass 3).

Rödlistade arter

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning. Rödlistan är indelad i sex klasser som anger hotkategori eller om arten är nationellt utdöd. Den svenska rödlistan tas fram av Artdatabanken enligt internationella kriterier. Rödlistning av en art innebär dock inte att den med automatik har något skydd.

De rödlistade arterna som påträffades vid inventeringarna är kronhjort, tre fladdermusarter (fransfladdermus, sydpipistrell och sydfladdermus), en svampart (oxtungsvamp), och en trädart (Ask). De rödlistade arterna finns beskrivna i bilaga 1.

Vilt

En övergripande viltutredning har genomförts för området där förekomst av klövvilt, dess rörelsemönster samt viltolycksdata och behovet av viltstängsel analyserats. I området förekommer kronhjort, dovhjort, rådjur och vildsvin. Av dessa har kronhjorten givits ett särskilt fokus i utredningen, då den antas vara den mest krävande av förekommande klövviltsarter med avseende på livsmiljöer, rörelser i landskapet och ostördhet. Därtill kommer att Sydskanes kronhjortar tillhör den rödlistade nominatrasen, vilket innebär att den har ett starkt bevarandeintresse.

Området kring aktuell del av väg 13 erbjuder god tillgång på både föda och skydd för kronhjort (med undantag för de delarna av åkermarken som ligger i nära anslutning till vägen, där närheten till vägen innebär en störning). Därtill kommer att markägaren förvaltar markerna särskilt för att gynna populationerna av kronhjort och andra klövviltsarter, vilket borgar för områdets långsiktiga betydelse för klövvilt.

5.3.2. Konsekvenser nollalternativet

Där vägen passerar genom det låglänta torvområdet måste vägen byggas om och anpassas till en ny bro över vattendraget (naturvärdesobjektet nr 5). Detta kan ge temporär påverkan till följd av grumling under byggskedet, se vidare kapitel 5.9) I driftskedet bedöms den nya bron inte innebära någon försämring för vattenkvaliteten eller för vattenlevande flora och fauna. Den planerade tillkommande småviltspassagen under bron bedöms innebära en positiv effekt och totalt sett en liten positiv konsekvens.

5.3.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet

Riksintresse

Vägutbyggnaden innebär ett visst intrång utmed en stor del av sträckan. Intrånget sker dock i ytterkanten på ett stort riksintresseområde i nära anslutning till befintlig väg och bedöms inte innebära några effekter som motverkar områdets bevarandeintentioner. Konsekvensen bedöms därmed totalt sett bli liten till obetydlig.

Strandskydd

Vägutbyggnaden medför intrång i strandskyddet för Snogeholmssjön. Intrånget sker dock i kanten på området och bedöms inte innebära någon begränsning av tillgång till strandområden eller några betydande negativa konsekvenser för de biologiska värden som finns inom området.

Då utbyggnadsprojektet utgör en exploatering för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området får särskilda skäl anses föreligga för de ovan beskrivna inträngen i strandskyddet.

Naturvårdsprogram för Skåne – terrängformer

Vägutbyggnaden innebär ett visst intrång utmed en stor del av sträckan. Intrånget sker dock i ytterkanten på ett stort intresseområde i nära anslutning till befintlig väg och bedöms inte innebära några effekter som motverkar områdets bevarandeintentioner. Konsekvensen bedöms därmed totalt sett bli liten till obetydlig.

Naturvärden (NVI)

Vägutbyggnaden bedöms preliminärt beröra naturvärdesobjekten 4, 5, 7, 12, 16, 19, 24, 25 och 26. Områdena 4, 25 och 26 utgörs av mindre lövskogspartier där vägen kommer att innebära smärre intrång i kanterna på områdena. Både yngre slyvegetation och enstaka äldre träd kommer att beröras i naturvärdesklasserna 2 och 3. Såväl effekterna som konsekvenserna bedöms bli måttliga.

Påverkan på naturvärdesobjekt 5 (Dike) bedöms inte skilja sig från nollalternativet.

Återstående naturvärdesobjekt utgörs av enskilda träd, av vilket objekt nr 16 vid Assmäsa gård har det högsta värdet (klass 2), bland annat med avseende på håligheter som kan vara av värde för fladdermöss. Detta träd (ask) har dock en klart nedsatt vitalitet till följd av askskottsjuka och dess framtida överlevnad skulle därmed vara högst osäker även i nollalternativet. Effekten av att dessa lite större träd kommer behöva tas bort bedöms som måttlig då det trots allt finns en hel del andra äldre lövträd i nära anslutning till de träd som berörs. Konsekvensen bedöms likaså bli måttlig.

Biotopskydd

Biotopskyddade objekt som berörs av utbyggnaden bedöms vara vattendraget/diket genom torvområdet (objekt nr 5), två träd (objekt 14 och 16), och en del av odlingsröse i kanten på objekt 26. Om en trumförlängning för diket vid Assmäsa (objekt 21) blir nödvändig kommer även detta att påverkas. För objekt 5 är det ca 25 meter av dikesfåran som berörs till följd av byggande av ny bro samt ca 15 meter av dikesfåran som berörs vid rivning av den befintliga bron. Påverkan på objekt nr 5, som är temporär, beskrivs ovan (nollalternativet).

De aktuella träden enligt ovan behöver tas bort och för odlingsröset vid objekt 26 handlar det om ett begränsat intrång till följd av vägbreddningen. Upp till ca 8 meter av det långsträckt röset kan komma att beröras. Den del av röset som berörs är relativt övervuxet av kraftig gräs- och örtvegetation och bedöms inte ha något högre ekologiskt värde.

Om en trumförlängning i diket vid Assmäsa gård blir aktuell så är det ett fåtal meter av diket på den västra sidan om vägen som berörs. Såväl effekter som konsekvenser bedöms bli små för de ovan beskrivna inträngen.

Då utbyggnadsprojektet utgör en exploatering av stort allmänt intresse får särskilda skäl anses föreligga för de ovan beskrivna inträngen i biotopskyddade objekt.

Fridlysta /skyddade arter

Vägprojektet kan medföra att skyddsvärda djurarter som även omfattas av artskyddsförordningen berörs i viss utsträckning. Vid Assmäsa gård berörs ett träd (objekt 16, naturvärdesklass 2) som bedömdes kunna vara värdefulla för fladdermöss eftersom det har håligheter. Ett annat träd, objekt nummer 12 (Naturvärdesklass 3) med mindre håligheter som bedömdes eventuellt kunna vara av intresse för fladdermöss, berörs också.

Vid en analys av antalet inspelningar av de olika fladdermusarterna vid Assmäsa gård (som gjordes vid fladdermusinventeringen) kan konstateras att för de sällsynta arterna sydpipistrell och sydfladdermus finns enbart en inspelning, jämfört med exempelvis totalt 354 respektive 446 för de vanligaste arterna nordfladdermus och trollpipistrell. Enbart en enstaka inspelning vid vårinventeringen och ingen inspelning vid sommarinventeringen för de sällsynta arterna utgör inte en indikation på att det finns en koloni/boplats för dessa i området. Det bedöms som troligt att det är individer som bara passerat. Normalt krävs minst ca 10 inspelningar för att indikera en koloni.

Att två träd, som skulle kunna vara av värde för fladdermössen i området, berörs av utbyggnaden bedöms inte påverka fladdermössens bevarandestatus i området nämnvärt negativt då det finns många andra äldre träd i nära anslutning till de berörda. Effekten och konsekvensen bedöms således bli liten. Speciellt med tanke på att båda trädens vitalitet är klart nedsatt till följd av askskottssjuka och att de på lite sikt troligen ändå skulle försvinna. Utifrån denna bedömning görs även bedömningen att "dispensgränsen" för en artskyddsdispens inte uppnås. Som försiktighetsåtgärd bör de båda ovan nämnda träden fällas under augusti månad, då fladdermöss vanligen inte uppehåller sig i träd.

Det har även utretts om en justering av väglinjen för att undvika de berörda träden skulle vara möjlig. Om vägen skulle dras längre västerut, för att undvika det mest värdefulla trädet (objekt 16) skulle istället andra träd (t ex objekt 13 Och 14) beröras och det skulle innebära intrång i trädgården vid det intilliggande bostadshuset. Längre norrut skulle då även grodvatten med såväl lövgroda som klockgroda beröras.

Fladdermössen riskerar även att bli påkörda av bilar när de jagar längs med eller korsar vägen. Fladdermössen följer ofta ledlinjer, exempelvis allén västerut från Assmäsa gård ner mot dammarna eller utmed bäcken ner mot sjön och uppehåller sig därför även i träd och buskar nära vägen. Vägombbyggnaden innebär att en del buskvegetation och några träd i anslutning till Assmäsa gård tas bort, vilket bedöms innebära en något minskad risk för påkörning av fladdermöss jämfört med nollalternativet.

Beträffande grodvattnet (objekt 9), som torkar ut på sommaren och inte har några tydliga gränser, bedöms vägutbyggnaden inte ge något intrång av betydelse i detta. Som försiktighetsåtgärd föreslås att schaktning och fyllning för vägen i anslutning till detta görs under perioden november – mars när grodorna inte rör sig i området.

I övrigt bedöms vägutbyggnaden inte innebära någon förändring vad gäller vägens påverkan på groddjuren jämfört med nollalternativet. En landskapsanpassnings- eller förbättringsåtgärd som dock inarbetats i projektet är att anlägga en grodtunnel med ledare under väg 13 i anslutning till naturvärdesobjekt 9. Området, med de intilliggande skogsdungarna på ömse sidor om vägen, har i groddjursinventeringen (Calluna 2016) och den spridningsanalys som gjordes i denna identifierats som de viktigaste området för spridning av klockgroda och lövgroda. Det skulle vara en fördel om man kunde styra

entreprenaden så att tunneln blev färdigställd under vinterhalvåret, innan mars månad då grodorna börjar vandra.

Vad gäller eventuella ekoxar i närheten av naturvårdsobjekt 4 bedöms den del av området som berörs av vägombyggnaden, kanten ut mot den befintliga vägen, vara för igenväxt för att ekoxen skulle trivas just i denna del.

Som en landskapsanpassningsåtgärd föreslås, såvida det är möjligt att hitta lämpliga platser inom vägområdet (eller utanför vägområdet genom frivillig överenskommelse med markägaren), att några nya träd planteras (gärna ekar) som ersättning för de träd som tas ner samt att stammarna från flera av de grövre träd som tas ner (gärna ekar) läggs upp (gärna varmt och solbelyst, t ex i skogsbrynet direkt norr om torvområdet på vägens östra sida) som faunadepåer som stimulerar den biologiska mångfalden i området.

Rödlistade arter

Vägprojektet kan medföra att skyddsvärda rödlistade och hotade djur- och växtarter berörs. Utöver kronhjort (som beskrivs nedan) och fladdermöss (som beskrivs ovan) handlar det främst om askträd. Asken är rödlistad på grund av epidemiska globalt spridda svampsjukdomar men räknas i enlighet med svensk standard SS 199000:2014 inte som regelrätta naturvårdsarter eftersom den ännu förekommer vanligt spridd i södra Sverige.

Vilt

Då ombyggnaden av vägen kommer att utföras som breddning av befintlig väg och nybyggnad av väg i nära anslutning till befintlig väg bedöms effekten bli väldigt liten för viltet i området jämfört med nuläge och nollalternativ. Konsekvensen bedöms därmed bli liten eller obetydlig.

Sträckan kan generellt betecknas som mycket viltolycksdrabbad. Rörelsefrihet i landskapet är av stor betydelse för kronhjort och andra viltarter. Om vägsträckan ska stängslas bör en viltpassage planeras in inom den nu aktuella ombyggnadssträckan. Frågan om viltstängsel måste dock ses i ett större perspektiv och frågan bör i så fall ses över för ett längre sammanhängande stråk. En stängsling skulle naturligtvis innebära minskade viltolyckor, men att bara stängsla en längre sträcka utan några säkra viltpassager skulle innebära en betydande negativ barriär för viltet i allmänhet och kronhjorten i synnerhet som är beroende av att kunna röra sig över stora områden längs sina viltstråk. Om sträckan stängslas måste sålunda även en viltpassage byggas för att undvika negativa konsekvenser. Det finns tekniskt sett relativt goda förutsättningar för att anlägga en passage under vägen på den södra delen av sträckan där vägen delvis går på bank i den branta sluttningen som finns i terrängen. Varken stängsling eller passage föreslås dock inom ramen för detta utbyggnadsprojekt.

5.4. Kulturmiljö

5.4.1. Förutsättningar

Utredningsområdet ligger i ett utpräglat gods- och slottslandskap som huvudsakligen karaktäriseras av ett rationellt drivet jordbruk med herrgårdsattribut. Assmåsa, som i äldre tid var kyrkogods, omtalas första gången i skrift på 1500-talet i samband med försäljning av Sövdeborgs gods. Assmåsa by bestod då av 5 gårdar.

Under en period från förra hälften av 1500-talet till senare hälften av 1600-talet genomgick många av de senmedeltida, ganska små driftsenheter som låg i detta landskap en utveckling

mot stordrifter. I samband med detta utökades det adelsägda godsbeståndet och flera nya huvudgårdar anlades. Framväxten ledde inte sällan till ingrepp och regleringar i den äldre bebyggelsen. Med framväxten av godscomplexet Sövdesborg lades Assmäsa by med 7 gårdar ner. Ågorna delades i brukningsenheter, så kallade ladugårdar. Assmäsa blev den första ladugården i Sövdesborg 1776.

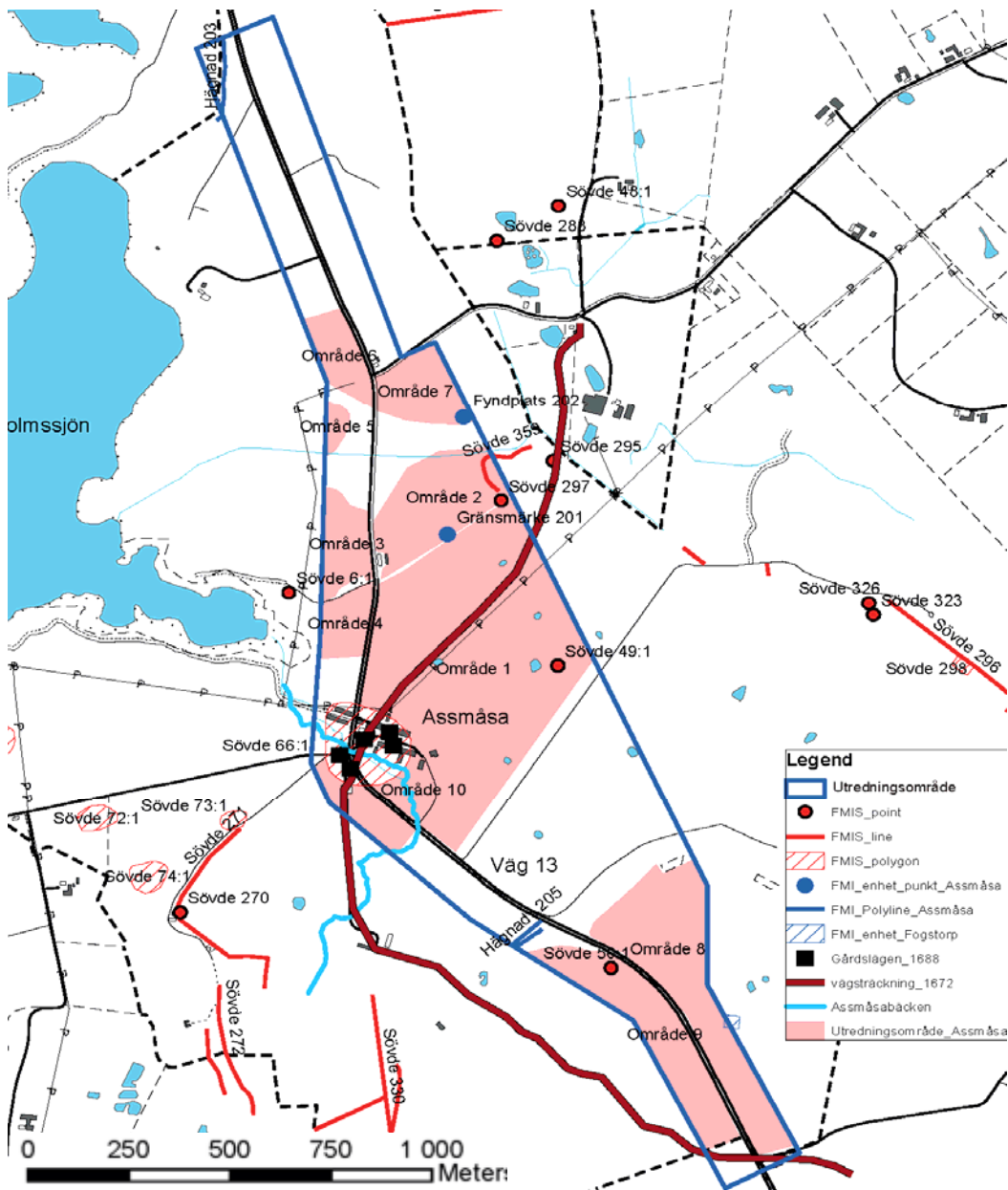
Av de karaktärskapande värdena som berättar om områdets historiska utveckling är det framförallt platsens historia som ladugård till Sövdeborg som tydligt framträder i landskapet idag. Från tiden därförinnan finns få strukturer kvar och de är ofta svårupptäckta i dagens landskap. En förändring som har skett i landskapet under 1900 – talet är att väg 13 mellan Ystad och Sjöbo har moderniserats och rätats ut och i dess tidigare sträckning vid Assmäsa gård finns rester efter den tidigare dragningen i form av alléträd.

Även väg 13 i sig är alltså av kulturhistoriskt intresse då den har lång platskontinuitet. Den finns med på den skånska rekognoseringskartan från 1812 (men är äldre än så) och går där i stort sett i samma stråk som dagens väg 13. På kartan från 1812 är omställningen av Assmäsa by till ladugård genomförd och i Assmäsa by finns nu flera storskaliga ekonomibyggnader, men endast ett bostadshus.

Platsen för Assmäsa by, som sammanfaller med Assmäsa gårds placering, är utpekad av riksantikvarieämbetet som bevakningsobjekt (Sövde 66:1, se vidare nedan under forn- och kulturlämningar).

Forn- och kulturlämningar

För området har en arkeologisk utredning genomförts. Utredningen är en sk "etapp 1-utredning" som redovisar kända forn- och kulturlämningar, men omfattar också en bedömning av sannolikheten att påträffa hittills okända fornlämningar inom området (se markerade områden i figur 5.4.1:1). Denna utredning kommer kompletteras med en sk "etapp 2- utredning", där sökschaktning ska visa om det finns fornlämningar som berörs av utbyggnadsalternativet.

Figur 5.4.1:1 Översiktskarta över kända fornlämningar samt den arkeologiska utredningens samlade resultat. (Källa. Arkeologisk utredning steg 1.)

Inom området finns forn- och kulturlämningar av varierande art och med stort tidsdjup. Dessa redovisas i den arkeologiska utredningen och det är sammantaget tre sedan tidigare kända lämningar som ligger i eller nära området som berörs av vägutbyggnaden (se figur 5.4.1:1). Från norr till söder är det följande:

Sövde 66:1: Bytomt/gårdstomt: Assmåsa gamla bytomt. Cirka 220 meter i diameter enligt den äldsta lantmäterikartan. Äldsta namnbelägg är från år 1501 (LÄU 16:17) (källa: FMIS).

FMI-205: Hägnad, bestående av en låg 2,5 meter bred tvåskiktad stenmur, som inom vägutredningsområdet följas på en sträcka av cirka 98 meter.

Sövde 50:1: Fyndplats för lösfynd av en skafthålsyxa av bergart (källa: FMIS).

5.4.2. Konsekvenser nollalternativet

Där vägen passerar genom det låglänta torvområdet måste vägen byggas om och läggas på vägbank (upp till ca 1,5 m högre än dagens) för att anpassas till den nya bron. Detta innebär en viss negativ påverkan på kulturlandskapet då vägen kommer ge ett mer storskaligt intryck. Effekterna bedöms som små och konsekvenserna som små eller obetydliga.

Forn- och kulturlämningar

Fornlämningar skyddas genom Lagen om kulturminnen mm. Länsstyrelsen har genom beslut 2015-01-09 meddelat att för tillstånd till en vägutbyggnad, inom de i steg 1-utredningen utpekade områdena med potential för arkeologiskt intressanta lämningar, krävs fortsatta arkeologiska insatser. Inledningsvis en arkeologisk utredning steg 2 med provschaktsgrävningar. Nollalternativet bör kunna genomföras med minimala intrång i potentiella fornlämningsområden. Konsekvensen bedöms därmed som liten eller obetydlig. Tillstånd enligt kulturminneslagen erfordras för de ingrepp som vägutbyggnaden medför i fornlämningsområden.

5.4.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet

Generellt inom utredningsområdet gäller att ta hänsyn till de faktorer som bygger upp de kulturhistoriska särdragen för att de skall vara fortsatt läsbara även efter en förändring av vägens dragning och/eller karaktär. Vägen löper genom ett landskap med stort tidsdjup, och de kulturhistoriska avtrycken har skapats av människors användning och rörelser från stenåldern fram till idag. Det befintliga vägnätet är en viktig komponent i kulturmiljön och visar på människors rörelser och transportbehov över tid.

Vid en ombyggnad av befintlig väg och där ny väg byggs riskerar vägen att påverka kulturmiljön negativt om inte stor hänsyn tas till kulturhistoriska element samt hur miljön formats genom lång brukningskontinuitet i kombination med områdets naturliga topografiska förutsättningar. För att minimera denna negativ påverkan på miljön ska landskapsmodellering undvikas och där det blir nödvändigt anpassas efter omgivande landskap och begränsas till det absolut nödvändiga för vägens framtida funktion.

Där vägen passerar genom det låglänta torvområdet måste vägen läggas på vägbank (upp till ca 1,5 m högre än idag), vilket innebär en viss negativ påverkan på kulturlandskapet då vägen kommer ge ett mer storskaligt intryck. Detta skiljer sig dock inte nämnvärt från nollalternativet där det också blir nödvändigt att bygga en ny bro, vilket i sin tur innebär att vägen också måste byggas om och höjas för att anpassas till bron.

Vägombyggnaden innebär även en viss påverkan på karaktärskapande element i landskapet, såsom enskilda äldre träd, vegetation utmed vattendrag, äldre vägsträckningar och gamla betesmarker.

Där vägen passerar genom Assmåsa bytomt (vid Assmåsa gård) bedöms den innebära en viss negativ påverkan på den kulturhistoriska miljön. Bytomten består av hela det bebyggda området kring gården. Det innebär både bostadshus och ekonomibyggnader. I Assmåsa är bebyggelsen utspridd på båda sidor om befintlig väg. Från den befintliga vägen löper en småskalig allékantad väg till ett bostadshus väster om väg 13. Öster om väg 13 finns en rest ifrån en tidigare sträckning av vägen i form av kvarvarande alléträd. Här är det viktigt att kontakten mellan de båda vägsidorna och alléerna förblir intakta även efter en kurvvrättning och breddning av vägen. Assmåsa bytomt har historisk kontinuitet från åtminstone

medeltiden. Det är viktigt bebyggelseområdet kan upplevas som en sammanhållen miljö även efter en breddning av vägen.

Den planerade vägbreddningen och kurvrätningen vid Assmäsa bytomt bedöms innebära små negativa effekter på kulturmiljön. Ombyggnaden bedöms inte innebära att upplevelsen av området som en sammanhållen miljö påverkas i någon större utsträckning. Vägombyggnaden bedöms därmed totalt sett innebära små negativa konsekvenser ur kulturmiljösynpunkt.

Forn- och kulturlämningar

Fornlämningar skyddas genom Lagen om kulturminnen mm. Länsstyrelsen har genom beslut 2015-01-09 meddelat att för tillstånd till en vägutbyggnad, inom de i steg 1-utredningen utpekade områdena med potential för arkeologiskt intressanta lämningar, krävs fortsatta arkeologiska insatser. Inledningsvis en arkeologisk utredning steg 2 med provschaktsgrävningar.

Av de sedan tidigare kända fornlämningarna bedöms vägutbyggnaden beröra lämningarna *Sövde 66:1* och eventuellt *Sövde 50:1*.

Delar av de kända och potentiella fornlämningarna kommer att behöva tas bort vid en utbyggnad De bedöms i nuläget ha ett måttligt värde och konsekvensen bedöms preliminärt som liten. Tillstånd enligt kulturminneslagen erfordras för de ingrepp som vägutbyggnaden medför i fornlämningsområdena.

5.5. Friluftsliv

5.5.1. Förutsättningar

Området kring vägen utgörs av både skogs- och jordbruksmark. Här finns möjlighet till viss rekreation och friluftsliv, men det är inte ett område som är särskilt ordnat för ändamålet. Odlingsmark, sankområden, vilthägn och avsaknad av vägren försvårar ett eventuellt nyttjande.

Riksintresse

Området väster om väg 13 är utpekad som Riksintresseområde för friluftsliv och (3 kap MB, Sövde-Krageholmsområdet) och rörligt friluftsliv (4kap MB, Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne). Riksintresseområdet för rörligt friluftsliv omfattar även vägen och en smal remsa öster om vägen (se figur 5.3.1:1). Landskapet inom riksintresseområdena är kuperat och växlar mellan skog, åker och betesmark. Sjöarna präglar landskapet. Anordningar för friluftslivet finns främst inom ett strövområde vid Snogeholm, ett gott stycke väster om utredningskorridoren. Där finns strövstigar, vandringsleder, fiskekortsvatten och badplatser. Området är tillgängligt med bil från flera håll, bland annat från väg 13 vid Assmäsa gård. Norr om utredningskorridoren korsar Skåneleden väg 13.

Tätortsnära natur

Området väster om väg 13, Snogeholmsområdet, är även (utöver att det utgör riksintresse för friluftslivet) utpekad i länsstyrelsens program för skydd av tätortsnära områden för friluftsliv och naturvård. Området, som är totalt 2806 ha stort, anges i sin helhet vara av regional betydelse för friluftslivet.

5.5.2. Konsekvenser nollalternativet

Nollalternativet innebär enbart intrång i riksintresset för det rörliga friluftslivet. Intrånget sker på den del genom torvområdet som måste byggas om. Intrånget bedöms dock som marginellt och ligger i kanten på mycket stort intresseområde. Vägutbyggnaden sker inom befintligt vägstråk med lång platskontinuitet och bedöms inte påverka möjligheterna för friluftslivet negativt inom området eller påverka riksintressets bevarandeintentioner.

Utbyggnaden innebär även att den gamla vägbanan som inte längre används kommer att rivas och marken återställas (se beskrivning av återställning i kapitel 4.2). Sammantaget bedöms konsekvenserna som obetydliga för friluftslivet.

5.5.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet

Riksintresse och Tätortsnära natur

Vägutbyggnaden innebär intrång i riksintressena och tillika området för skydd av tätortsnära natur, om än i olika hög grad. Utbyggnaden innebär intrång utmed hela sträckan i riksintresse för det rörliga friluftslivet och på delar av sträckan även intrång i riksintresset för friluftslivet samt "tätortsnära natur". Intrånget bedöms dock som marginella och ligger i kanten på mycket stora intresseområden. Vägutbyggnaden sker inom befintligt vägstråk med lång platskontinuitet och bedöms inte påverka möjligheterna för friluftslivet negativt inom riksintressena eller området "tätortsnära natur" eller påverka deras bevarandeintentioner. Utbyggnaden innebär även att den gamla vägbanan som inte längre används kommer att rivas och marken återställas (se beskrivning av återställning i kapitel 4.2). Den nya breddade vägen kommer även att vara försedd med en vägren som ökar möjligheten för gående och cyklister att använda vägen. Sammantaget bedöms konsekvenserna som obetydliga för friluftslivet.

5.6. Buller

5.6.1. Förutsättningar

Trafikbuller mäts i dBA enligt en logaritmisk skala. I Sverige används den ekvivalenta samt den maximala bullernivån som mått på ljudnivån från trafiken, där ekvivalentnivån är den genomsnittliga bullernivån under dygnet, medan maximalnivån motsvarar passagen av ett enskilt fordon, som regel en lastbil.

En fördubbling/halvering av trafikmängden eller en fördubbling/halvering av avståndet till bullerkällan ger 3 dBA högre/lägre ekvivalent bullernivå.

Enligt trafikprognosen beräknas trafiken på vägen öka från dagens ca 3600 fordon per dygn till ca 5200 fordon per dygn år 2040.

Riksdagen har angett riktvärden för trafikbuller. Följande riktvärden för trafikbuller bör normalt inte överskridas vid nybyggnad av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnad eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

- 30 dB(A) ekvivalentnivå inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- 70 dB(A) maximalnivå vid en uteplats i anslutning till en bostad.

Man bör dock ta hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt när man tillämpar riktvärdena vid åtgärder på vägar och järnvägar. I de fall utomhusnivån inte kan reduceras till nivåer enligt ovan bör inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids.

Bullerberäkningarna för vägtrafiken genomförs enligt Naturvårdsverkets "Beräkningsmodell för vägtrafikbuller" (rapport 4653) och är genomförda i programmet SoundPLAN version 7.3 som är en tillämpning av den nordiska beräkningsmodellen. Beräkningsmodellen är baserad på en stor mängd mätningar genomförda vid olika terrängförhållanden och under olika meteorologiska situationer. Modellen avser avstånd upp till 300 meter vinkelrätt från vägen vid neutrala eller måttliga medvindförhållanden, 0-3 m/s. Resultatet av beräkningarna redovisas i utbredningskartor för ekvivalentnivån och maximalnivån i bilaga 2.

I nuläget beräknas fyra bostadshus utmed befintlig väg 13 vara utsatta för såväl ekvivalenta bullernivåer överstigande 55 dBA som maximala bullernivåer överstigande 70 dBA vid fasad. Samtliga hus tillhör Assmåsa gård och är obebodda, de hyrs inte ut för närvarande. Ett av husen, vid väg 985 (Eriksdalsvägen), beräknas även vara utsatt för ekvivalenta bullernivåer överstigande 65 dBA, det allmänt vedertagna riktvärdet för befintlig miljö. Beräkningsresultatet redovisas i tabell 5.6.3:1.

5.6.2. Konsekvenser nollalternativet

I nollalternativet är det, på motsvarande sätt som i nuläget, fyra bostadshus (samtliga obebodda), utmed väg 13 som blir utsatta för såväl ekvivalenta bullernivåer överstigande 55 dBA som maximala bullernivåer överstigande 70 dBA vid fasad. Nollalternativet innebär ingen större förändring av bullersituationen utmed vägen jämfört med nuläget. Den ekvivalenta bullernivån beräknas öka med ca 2 dBA vid fasad till följd av den allmänna trafikökningen. Beräkningsresultatet redovisas i tabell 5.6.3:1.

Såväl effekterna som konsekvenserna bedöms som små.

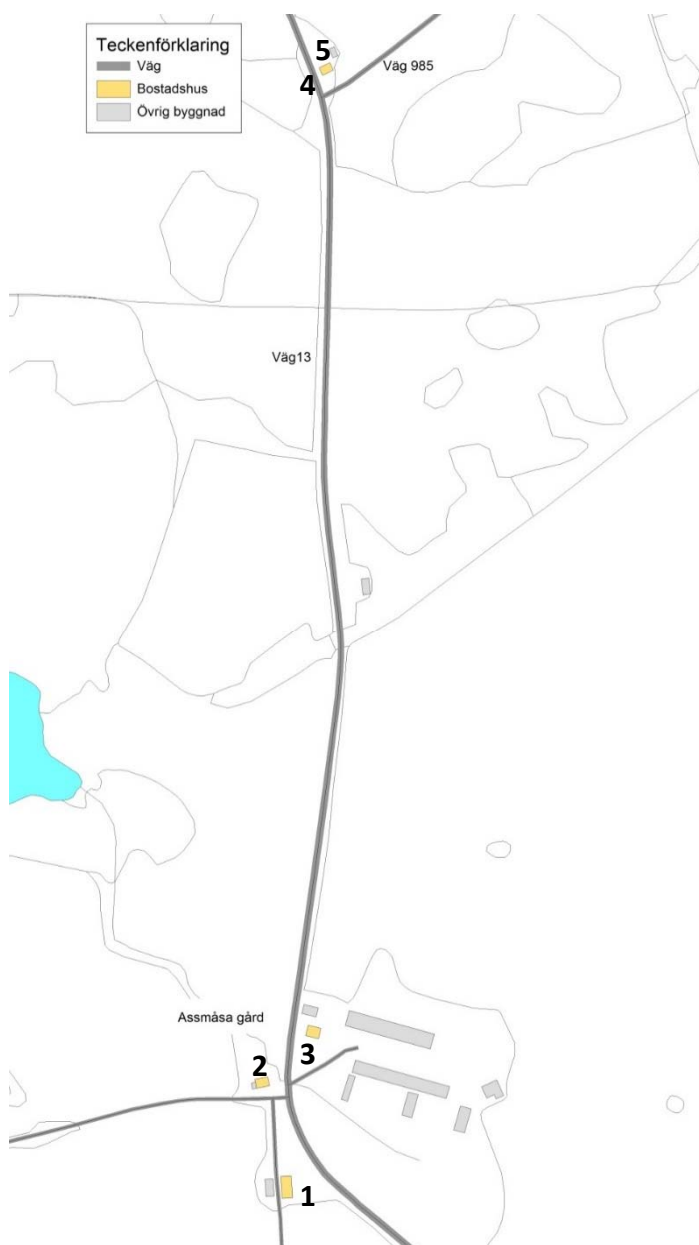
5.6.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet

Även i utbyggnadsalternativet beräknas fyra bostadshus (samtliga obebodda) bli utsatta för bullernivåer överstigande riktvärdena. Det är bebyggelsen kring Assmåsa gård samt bostadshuset vid väg 985 i norr som utsätts för bullernivåer överstigande riktvärdet.

I tabell 5.6.3:1 redovisas beräknade bullernivåer vid fasad för såväl nuläget som nollalternativet och utbyggnadsalternativet. Beräkningspunkternas läge framgår av figur 5.6.3:1.

5.6.3:1 Beräknade bullernivåer vid fasad (överskridande av riktvärdesnivå vid fasad markeras med röd siffra)

Beräkningspunkt		vån	Nuläge 2011		Nollalt 2040		Planförslag 2040	
			Leq	Lmax	Leq	Lmax	Leq	Lmax
			dB(A)	dB(A)	dB(A)	dB(A)	dB(A)	dB(A)
1	Fasad mot vägen	1	57	69	59	69	61	71
2	Fasad mot vägen	1	63	80	65	80	66	80
		2	63	80	65	80	66	79
3	Fasad mot vägen	1	65	82	67	82	66	78
		2	64	81	66	81	66	78
4	Fasad mot vägen	1	68	88	70	88	71	88
		2	67	86	69	86	70	87
5	Fasad på norra sidan	1	62	82	64	82	66	83

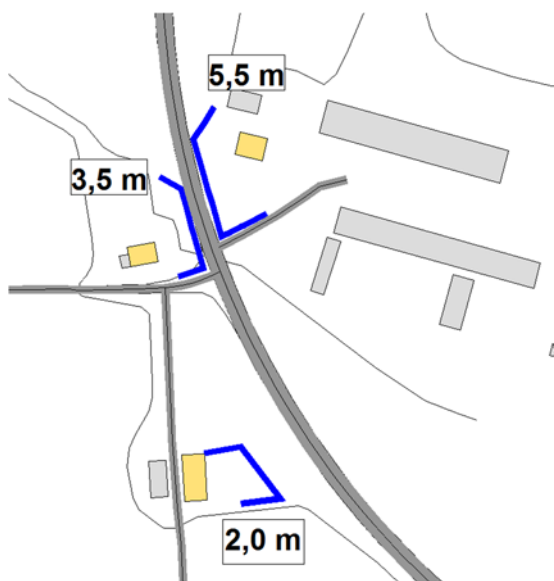
Figur 5.6.3:1. Illustration över husen/fasaderna för vilka bullerberäkningar utförts.

Möjliga åtgärder

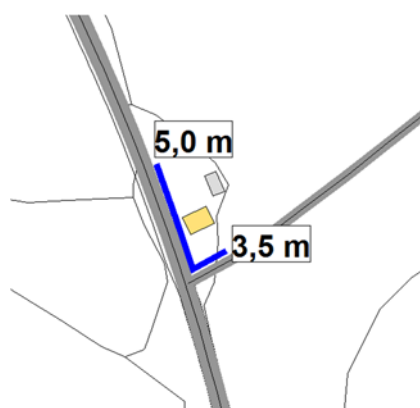
Bullerdämpande skärmar utomhus

Bullerberäkningar har genomförts för att bedöma vilken skärmhöjd som krävs för att klara gällande riktvärden vid fasad, åtminstone på bottenvåningen. De studerade bullerskyddsskärmarnas placering/utformning har i detta skede gjorts med avseende på lämpligt läge i förhållande till vägen och tomternas (trädgårdarnas) utformning. Om man skulle välja att gå vidare med denna åtgärd ska utformning och placering av skärmarna studeras närmare med avseende på siktförhållanden, fastighetsrättsliga frågor, drift- och underhållsfrågor m fl aspekter.

I figur 5.6.3:2-3 redovisas de skärmhöjder som skulle krävas för att klara 55 dBA ekvivalentnivå vid fasad på plan 1 (bottenvåningen).

Figur 5.6.3:2. Erforderliga skärmhöjder vid Assmåsa gård (beräkningspunkt 1-3).

Figur 5.6.3:3. Erforderliga skärmhöjder vid fritidshuset i norr (beräkningspunkt 4-5).

I tabell 5.6.3:2. sammanställs vilka bullernivåer som skulle erhållas med de ovan angivna skärmhöjderna.

Tabell 5.6.3:2 Beräknade bullernivåer vid fasad (överskridande av riktvärdesnivå vid fasad markeras med röd siffra)

Beräkningspunkt	vån	Planförslag 2040 utan skärm		Planförslag 2040 med skärm		
		Leq	Lmax	Leq	Lmax	
		dB(A)	dB(A)	dB(A)	dB(A)	
1	Fasad mot vägen	1	61	71	55	64
2	Fasad mot vägen	1	66	80	55	80
		2	66	79	59	79
3	Fasad mot vägen	1	66	78	55	68
		2	66	78	58	69
4	Fasad mot vägen	1	71	88	55	74
		2	70	87	63	79
5	Fasad på norra sidan	1	66	83	55	72

Det kan konstateras att med sådana skärmar skulle man klara 55 dBA ekvivalentnivå på bottenvåningen och att ekvivalentnivån vid plan 2 i förekommande fall minskar med 7-8 dBA. Även maximalnivån vid bottenvåningen påverkas positivt vid de flesta beräkningspunkterna. Det är endast vid beräkningspunkt 2 som de maximala bullernivåerna är oförändrade. Denna bestäms av den tunga trafik som går på Kvegsänkesvägen och ansluter till väg 13 sydöst om huset.

Det krävs emellertid höga skärmhöjder vid åtminstone tre av husen, vilket bedöms ha en negativ inverkan på boendemiljön kring husen bland annat med avseende på utblickar och ljusförhållanden. Höga skärmar bedöms också ha negativa effekter för såväl landskapsbilden som kulturmiljövärdena vid Assmäsa gård. Det är egentligen bara vid beräkningspunkt 1, där huset ligger högre än vägen, som skärmhöjden är mer rimlig. Höga bullerskyddsskärmar bedöms även (inom hela planområdet) innebära visuella barriäreffekter och negativ påverkan på landskapsupplevelsen som helhet inom riksintresset för det rörliga friluftslivet.

Fastighetsnära åtgärder och lokal skärmning av uteplats

Genom åtgärder för fasad, fönster och ventiler kan inomhusnivåerna klaras. Alla de fyra aktuella bostäderna utmed aktuell del av vägen har redan år 1999 och 2009 fått fönsteråtgärder ut mot vägen för att klara 30 dBA ekvivalentnivå respektive 45 dBA maximalnivå inomhus. Alla husen inventerades under våren 2016 och det kunde då konstateras att det bara är bostadshuset i söder (vid punkt 1) som bedöms klara riktvärdesnivåerna inomhus vid prognosåret 2040. För de tre övriga bostäderna behövs alltså ytterligare fönsteråtgärder för att kunna innehålla riktvärdena.

För att klara riktvärdesnivån utomhus vid uteplatser kan lokala skärmar vid uteplats vara en tänkbar åtgärd. Endast ett av de aktuella husen har en tydligt markerad uteplats. Övriga hus har tidigare haft uteplats där plattläggningen har tagits bort, eller har platser i husens närhet som tidigare har använts som uteplats. Generellt bör skärmhöjd vid uteplats uppgå till ca 1,2-2,0 meter och skärmen skall vara tät, även mot marken. Om bullernivåerna vid uteplats behöver sänkas med mer än 10 dBA föreslås istället någon form av bullerskyddad uteplats.

Tänkbara rimliga åtgärder

Planförslaget innebär i princip ingen större förändring av bullersituationen utmed vägen jämfört med nollalternativet. Den ekvivalenta bullernivån beräknas öka med 1-2 dBA vid fasad och de bostadshus som ligger i vägens närområde beräknas utsättas för bullernivåer överstigande gällande riktvärden i såväl nollalternativet som i planförslaget. Ökningen är en följd av den högre körhastigheten i planförslaget, 80 km/tim jämfört med nollalternativets 70 km/tim, med även en följd av placeringen av vägen jämfört med den befintliga vägen.

För att undvika de uppenbart negativa effekter som höga bullerskyddsskärmar utmed vägen bedöms innebära (enligt ovan) för såväl landskapsbild, riksintresset för det rörliga friluftslivet, kulturmiljö, utblickar från bostäder samt ljusförhållanden vid bostäder föreslås istället att inriktningen ska vara att klara inomhusnivåerna med fasadåtgärder samt att komplettera med lokal skärmning av uteplats för att klara riktvärdet för dessa.

För bostäderna vid punkterna 2-4 föreslås nya fönsteråtgärder vidtas och för samtliga bostäder (1-4) föreslås lokal skärmning av uteplatser i varierande omfattning. Samtliga åtgärder genomförs i samråd med fastighetsägaren.

Bullerskyddsåtgärderna bedöms kunna innebära en måttlig positiv effekt ur bullersynpunkt och konsekvenserna bedöms därför bli måttligt positiva.

5.7. Jord- och skogsbruk

5.7.1. Förutsättningar

Jordbruk är den dominerande markanvändningen och en stor del av marken intill vägen består av jordbruksmark, vilken är klassad som klass 4-7 (se figur 5.7.1:1), enligt skala från 1-10 där 10 är bästa möjliga jordbruksmark. Brukningsenheterna är stora och all mark inom området tillhör en enskild markägare. Inom området förekommer även i viss utsträckning skogsbruk, främst i de norra delarna där även nyplantering av skog prövas i de låglänta sankta torvmarkerna.

Figur 5.7.1:1 Jordbruksmarkens klassning inom utredningsområdet

Figur 5.7.1:2 Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet

Nationell bevarandeplan

Delar av vägsträckan gränsar till mark öster om väg 13 som ingår i naturvårdsverkets nationella bevarandeplan för odlingslandskapet (se figur 5.7.1:2). Målet för den nationella planen är att för vår tid och framtiden säkerställa ett representativt urval av Sveriges odlingslandskap, som allsidigt belyser kolonisationsförloppet och skildrar olika faser av detta.

5.7.2. Konsekvenser nollalternativet

Nollalternativet medför inte förändringar som bedöms innebära några betydande effekter eller konsekvenser för vare sig jord- eller skogsbruk i området.

5.7.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet

Vägutbyggnaden kommer att ta jordbruksmark och skogsmark i anspråk. Intrånget har preliminärt beräknats till ca 2,2 ha jordbruksmark och 0,8 ha skogsmark. Att ta jordbruksmark i anspråk för vägutbyggnad får anses negativt ur ett hushållningsperspektiv. Ur arronderingssynpunkt bedöms utbyggnaden, till följd av att den görs i anslutning till befintlig väg, inte fragmentera befintliga brukningsenheter. Dessutom återställs de delar av den gamla vägbanan som rivs till den markanvändning som finns intill, exempelvis jordbruksmark. Sammantaget bedöms effekterna och konsekvenserna bli små.

Nationell bevarandeplan

Breddningen av vägen i den södra delen av sträckan innebär marginella intrång i bevarandeområdet. Effekten och konsekvensen bedöms som obetydlig.

5.8. Vatten (yt- och grundvatten)

5.8.1. Förutsättningar

Ytvatten

Vägens huvudsakliga recipient för vägdagvatten är Snogeholmssjön. I anslutning till vägen har Snogeholmssjön översvämningsområden dels i form av torvmark i norra delen samt delar av den betesmark som ligger nordväst om Assmåsa gård.

Vägen passerar på aktuell sträcka över en mindre bäck (dike) vid Assmåsa gård samt genom våtmarker och över ett större dike (dikningsföretaget Snogeholmssjöns reglering 1930 Aktnummer 12-LN-319, i fortsättningen kallat dikningsföretaget) i den norra delen av utredningsområdet (se figur 5.7.1:1). Båda vattendragen mynnar i Snogeholmssjön strax väster om befintlig väg. Via Snogeholmssjön rinner vattnet sedan vidare till Sövdesjön och därifrån via Klingavälsån ut till Kävlingsån. Snogeholmssjön ingår i det ovan nämnda dikningsföretaget och regleringsnivån i sjön är satt till 36,20 som medelvattennivå. Där vägen passerar på bro över diket/vattendraget i torvområdet är vattennivån i princip densamma som i sjön. Sjöns medelvattennivå bedöms i dagsläget ligga ca 30 cm högre än regleringsnivån.

Vägdagvattnet från vägen, som kan innehålla föroreningar som alstras främst från fordonens slitage av bromsar, däck och körbana, avleds idag ut till kringliggande mark samt till de två ytvattendragen som beskrivits ovan. Dagens väg har trafiksäkerhetsbrister, exempelvis dåliga vägräcken, vilket innebär en ökad risk för påverkan av utsläpp i samband med en eventuell trafikolycka.

Grundvatten

Inom de låglänta och blöta torvområdena, på ömse sidor om diket i den norra delen av sträckan, ligger grundvattenytan relativt ytligt och sammanfaller i princip med ytvattenståndet i diket, som i sin tur påverkas av vattenståndet i Snogeholmssjön. Vattenytan ligger här vid högvatten ofta bara några decimeter under vägbanan. Vid sådana tillfällen är stora delar av området på båda sidor av bron över vattendraget översvämmade. Det finns dock inga uppgifter om att vägbanan varit översvämmad.

Övriga, lite högre belägna delar av området består av lera och lermorän. Ingen grundvattenundersökning har gjorts men grundvattennivån antas ligga cirka 1-3 meter under markytan.

Miljökvalitetsnormer

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt har fastslagit föreskrifter om kvalitetskrav för vattenförekomster i distriktet. Enligt VISS (Vatteninformationssystem för Sverige) lever Snogeholmssjön inte upp till miljökvalitetsnormerna gällande god ekologisk status (2009) utan är klassad till otillfredsställande ekologisk status. Om alla möjliga och rimliga åtgärder vidtas kan god ekologisk status förväntas till år 2027. Sjön har god kemisk ytvattenstatus (2009) men senaste klassificeringen som ej är fastställd klassificerar sjön till "uppnår ej god kemisk ytvattenstatus" (2013). Anledningen till att sjön inte uppnår god kemisk ytvattenstatus är påverkan från jordbruket.

Vägen ligger inom grundvattenförekomsten Vombsänkans utbredning. Vombsänkans kvantitativa status har klassificerats till god (2009). Den har även god kemisk grundvattenstatus (2009).

5.8.2. Konsekvenser nollalternativet

Ytvatten

Nollalternativet med ny väg genom torvområdet samt ny bro över vattendraget (dikningsföretaget) bedöms innebära en marginell temporär negativ effekt i form av grumling i samband med anläggningsarbetena. Utöver detta bedöms bron dock inte innebära någon betydande påverkan på ytvattnet i området i driftskedet. Byggandet innebär utfyllnad inom dikningsföretagets så kallade båtnadsområde, men tillika även bortrivning av gammal vägbanan och återställande av denna till motsvarande mark som kringliggande. Byggande av ny bro bedöms kräva tillstånd till vattenverksamhet. Den nya bron anpassas i höjd efter dagens vattennivå i Snogeholmssjön och dikningsföretaget, som ligger ca 30 cm över regleringsnivån. Några negativa konsekvenser bedöms inte uppkomma.

Grundvatten

Det är även viktigt att ny väg genom torvområdet samt ny bro över vattendraget inte påverkar grundvattenströmmarna mer än vad den befintliga vägkroppen och bron gör idag. De nya vägbankarna bedöms kunna byggas med metoder, som exempelvis påldäck, urgrävning och lättfyllning, som inte påverkar den underliggande grundvattenströmningen i området. Konsekvenserna bedöms då bli obetydliga. Byggande av ny bro kommer kräva tillstånd för vattenverksamhet.

5.8.3. Konsekvenser utbyggnadsalternativet

Ytvatten

Vägutbyggnaden innebär en något ökad hårdgjord yta och därmed även en något ökad ytvattenavrinning jämfört med nollalternativet. Ökningen är dock marginell i sammanhanget. Vägdayvattnet blir förr eller senare del av ytvattnet och/eller grundvattnet. För att inte öka belastningen eller miljöpåverkan på ytvattendragen och Snogeholmssjön planerar Trafikverket att vidta fördröjande och renande åtgärder. Vägdayvattnet föreslås fördröjas i vägdiken samt genom översilning över väglänterna som görs dränerande. Då den ombyggda vägen på många delar kommer att utföras med flackare släntlutning än idag innebär det att det blir större gräsklädda ytor där vägdayvattnet översilar, infiltreras och renas innan det når vägdikena. Dessa åtgärder bedöms innebära små positiva effekter för vattenkvaliteten jämfört med nollalternativet. Vägutbyggnaden ska utformas så att möjligheter ges att förhindra skador på känsliga recipienter med utsläpp av farliga ämnen vid en eventuell olycka. Vagräcken sätts upp på de sträckor som gränsar mot översvämningssområdena för Snogeholmssjön för att förhindra avåknings. Sammantaget

bedöms utbyggnadsalternativet innebära inga eller små/obetydligt positiva konsekvenser ur dagvattensynpunkt.

Vägen korsar vattendraget i torvområdet i den norra delen av sträckan (dikningsföretaget) och ny bro krävs, liksom i nollalternativet. Någon miljöpåverkan som skiljer sig från nollalternativet bedöms således inte uppstå. Byggande av ny bro bedöms kräva tillstånd för vattenverksamhet.

Det lilla diket vid Assmäsa gård ligger i trumma under vägen. Breddningen av vägen och kurvvrätningen bedöms innebära risk för att den befintliga vägtrumman kommer att behöva förlängas något. Detta bedöms kunna innebära en marginell temporär negativ effekt i form av grumling i samband med anläggningsarbetena. För trumförlängningen kommer en anmälan om vattenverksamhet krävas.

Trafikverket kommer att hantera de arbeten i vatten/vattenområden som krävs vid utbyggnad av ny väg som vattenverksamhet i enlighet med 11 kap. miljöbalken.

Grundvatten

Det är även viktigt att ny väg genom torvområdet samt ny bro över vattendraget inte påverkar grundvattenströmmarna mer än vad den befintliga vägkroppen och bron gör idag. De nya vägbankarna bedöms kunna byggas med metoder, som exempelvis pådäck, urgrävning och lättfyllning, som inte påverkar den underliggande grundvattenströmningen i området. Någon miljöpåverkan som skiljer sig från nollalternativet bedöms således inte uppstå i denna del. Byggande av ny bro kommer kräva tillstånd för vattenverksamhet.

Söder om torvområdet passerar vägen den låglänta betesmarken nordväst om Assmäsa gård. Grundvattnet här bedöms ligga högt. Fyllnad för ny väg bör utföras med material som inte påverkar den underliggande grundvattenströmningen. Effekterna och konsekvenserna bedöms då bli obetydliga.

Miljö kvalitetsnormer

I byggskedet kommer viss grumling och eventuellt utsläpp av grumligt byggvatten (som exempelvis rinner av från schaktbotten) att ske. För att minimera eventuella problem med grumling vid utsläpp av byggvatten, som även kan innehålla olje- och dieselrester samt partiklar, ska översilning ske i största möjliga mån. Uppställningsplatser för byggfordon ska finnas utanför de områden som översvämmas av Snogeholmssjön. Enligt generella krav bör det även vara ekologiskt nedbrytbara oljor i anläggningsmaskinerna.

Där vägen byggs om bör flacka slänter anläggas för översilning av vägdagvatten. Detta ger en viss förbättring jämfört med dagens utformning med branta slänter. För att minimera avkörningsrisken för tunga transporter med farligt gods bör vägräcken med högre kapacitet övervägas genom de områden som översvämmas av Snogeholmssjön. Dessa åtgärder bedöms bidra till en förbättring av vattenkvaliteten jämfört med dagens situation. Förbättringen är dock marginell då påverkan på vattenkvalitet framförallt kommer från jordbruket.

Sammantaget bedöms inga effekter eller konsekvenser uppstå som motverkar möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten.

5.9. Påverkan under byggtiden

Vägutbyggnaden kommer att påverka trafiken och framkomligheten för trafikanter och de boende utmed aktuell del av väg 13 under byggskedet.

Geotekniskt innebär arbetena vissa risker under byggskedet och särskild hänsyn till omgivningspåverkan och stabilitet för befintlig väg 13 behöver tas då den behöver vara i drift och trafikeras under byggskedet. Den nya bron placeras därför ca 35 meter från den gamla bron för att kunna bygga denna på ett säkert sätt. Byggnationerna genom torvmarken innebär problem med höga vattenstånd, i markytan och tidvis över densamma, och dålig bärighet.

Ur miljösynpunkt bedöms de omfattande arbeten i torvmark nära vattendrag kunna innebära risker med exempelvis föroreningar av vatten i samband med arbetena. Genom en bra beredskap och genom generella miljökrav som Trafikverket alltid ställer på entreprenörer i anläggningsskedet bör dock risken för betydande påverkan vara mycket liten. Endast lokal avsänkning av grundvattenytan inom spont bedöms vara möjlig inom torvområdet då grundvattenytan, genom den genomsläppliga torven, står i förbindelse med vattendraget och Snogeholmssjön.

Byggnad av ny bro över vattendraget innebär intrång i naturvärdesobjektet nr 5 (Dike). Detta intrång kan ge temporära negativa effekter till följd av grumling i vattnet. Då vattnets strömningshastighet är låg bedöms grumlingen inte spridas så långt och inte alls bli av samma omfattning som vid exempelvis normalt återkommande dikesrensningar. Viss grumling kan även uppkomma vid utgrävnings- och återfyllnadsarbeten av torv i närheten av vattendraget. Grumlingen bedöms kunna innebära en liten negativ effekt på den vattenlevande faunan. Konsekvensen för diket/vattendraget, vars värde är påtagligt (klass 3), bedöms utifrån den möjliga effekten som liten. Dessa arbeten kommer troligen att kräva tillstånd till vattenverksamhet.

Under byggskedet ska Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser, NFS 2004:15, vara vägledande. Riktvärdena återges i tabellen nedan:

Tabell 4.9:1. Riktvärden för byggbuller enligt Naturvårdsverkets NFS 2004:15.

Område	Vardagar			Lördag, söndag och helgdag		
	dag 07-19, L _{eq} , dBA	kväll 19-22, L _{eq} , dBA	natt 22-07, L _{eq} /L _{max} , dBA	dag 07-19, L _{eq} , dBA	kväll 19-22, L _{eq} , dBA	natt 22-07, L _{eq} /L _{max} , dBA
Bostäder, vårdlokaler, ute	60	50	45 / 70*)	50	45	45 / 70*)
Bostäder, vårdlokaler inne	45	35	30 / 45	35	30	30 / 45
Undervisningslokaler, ute	60	-	-	-	-	-
Undervisningslokaler inne	40	-	-	-	-	-
Arbetslokaler för tyst verksamhet, ute	70	-	-	-	-	-
Arbetslokaler för tyst verksamhet, inne	45	-	-	-	-	-

*) gäller ej för vårdlokaler

I de fall verksamhet pågår endast del av period bör den ekvivalenta ljudnivån beräknas för den tid under vilken verksamheten pågår.

För verksamheter med begränsad varaktighet gäller:

- Längst 2 månader – ljudnivån tillåts vara 5 dBA högre
- Kortvariga händelser, högst 5 minuter/timme – ljudnivån dagtid tillåts vara 10 dBA högre
- Verksamheter av begränsad art med kortvariga händelser – ljudnivån tillåts vara högst 10 dBA högre dagtid

Om riktvärden utomhus inte kan uppfyllas ska målsättningen vara att åtminstone riktvärden inomhus uppfylls. Generellt ska försiktighet vid arbetets framdrift tillämpas under byggtiden.

Utbyggnaden planeras att utföras som en totalentreprenad, varför det är mycket svårt att i detta skede avgöra om och hur stora massöverskott eller underskott som kan uppstå i projektet. Utifrån den utformning som nu har föreslagits bedöms det uppstå ett underskott av fyllnadsmassor för vägen och matjord för återställning av jordbruksmark. Eventuellt kan det uppstå ett överskott av torvmassor, men det beror på hur mycket entreprenören väljer att gräva ut vid återställning av befintlig väg som rivs.

6. Allmänna hänsynsregler

Enligt hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet (som kräver tillåtlighet, tillstånd, godkännande eller dispens enligt miljöbalken) skyldiga att vidta de skyddsåtgärder och den försiktighet som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. De är också skyldiga att visa att hänsynsreglerna följs.

De allmänna hänsynsreglerna innehåller åtta grundläggande bestämmelser. Nedan beskrivs hänsynsreglerna kortfattat samt hur de beaktats i projektet.

6.1. Bevisbörderegeln

Det är den som driver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd som ska visa att hänsynsreglerna följs.

Trafikverket är verksamhetsutövare och ansvarig för att vägplanen uppfyller miljöbalkens bestämmelser. Detta har bl.a. gjorts i genomförda utredningar inom ramen för vägplanens process.

6.2. Kunskapskravet

Det är den som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som ska ha tillräcklig kunskap om hur människors hälsa och miljön påverkas och kan skyddas.

Under planprocessen med tillhörande utredning för val av lokaliseringsalternativ inhämtas underlag från olika myndigheter, organisationer och berörda. Tidigare utredningar beaktas, och för att öka kunskapen har även flera nya utredningar och undersökningar gjorts.

6.3. Försiktighetsprincipen

Redan risken för negativ påverkan på människors hälsa och miljön, gör att verksamhetsutövaren är skyldig att vidta åtgärder för att förhindra en störning. Vidare ska bästa möjliga teknik användas för att förebygga skador och olägenheter.

Skyddsåtgärder arbetas succesivt in i vägplanen. För byggskedet kommer kontrollprogram upprättas med krav på miljöåtgärder och byggmetoder som förebygger/minimerar miljöpåverkan. Arbetet med riskfrågor bedrivs kontinuerligt i projektet i syfte att förutse och förebygga olika risker för såväl byggskedet som driftskedet.

6.4. Produktvalsprincipen

Alla ska undvika att sälja eller använda kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan vara skadliga för människor eller miljön, om produkterna kan ersättas med andra mindre farliga produkter.

Hantering av kemiska produkter regleras genom Trafikverkets generella miljökrav vid upphandling av entreprenader. Miljökrav på byggmaterial och kemiska produkter kommer därmed att ställas i samband med kommande upphandlingar.

6.5. Hushållnings- och kretsloppsprinciperna

Råvaror och energi ska användas så effektivt som möjligt. Det som utvinns ur naturen ska återanvändas, återvinnas eller bortskaffas på ett miljöriktigt sätt. I första hand ska förnyelsebara energikällor användas.

Återanvändning av massor kommer att ske där så är möjligt. Eventuella överskottsmassor ska transporteras så korta sträckor som möjligt och om möjligt i första hand användas som en resurs i andra närliggande projekt. Material från utrustning och anläggningar som rivs återanvänds där så är möjligt. Miljökrav kommer att ställas på fordon och maskiner under byggskedet.

6.6. Lokaliseringsprincipen

En sådan plats ska väljas att verksamheten kan bedrivas med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö.

Lokaliseringsalternativ inom det givna utredningsområdet redovisas i denna handling (samt i tidigare utredning för val av lokaliseringsalternativ) med motivering till bortvalda områden. Vid en samlad bedömning ur ett miljöperspektiv har det valda alternativet bedömts medföra minsta intrång och olägenhet.

6.7. Skälighetsprincipen

Hänsynsreglerna ska tillämpas efter en avvägning mellan nytta och kostnader. Kraven som ställs ska vara miljömässigt motiverade utan att vara ekonomiskt orimliga att genomföra.

Miljökonsekvensbeskrivningen kan utgöra ett av underlagen för att bedöma nyttan av skadeförebyggande åtgärder. Övervägande avseende ekonomisk rimlighet kommer dock att göras i vägplanebeskrivningen, bl.a. med avseende på bullerskyddsåtgärder.

6.8. Skadeansvaret

Det är den som orsakat en skada eller olägenhet för människors hälsa som är ansvarig för att skadan blir avhjälpt.

Trafikverket har ansvaret för att vidta skadeförebyggande åtgärder och för att hantera eventuella skador i samband med byggskedet.

7. Miljökvalitetsmål

Det övergripande målet för arbetet mot en hållbar utveckling är att skydda människors hälsa, bevara den biologiska mångfalden, hushålla med uttaget av naturresurser så att de kan nyttjas långsiktigt samt att skydda natur och kul-turlandskap. Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Målen beskriver de egenskaper som vår natur- och kulturmiljö måste ha för att sam-hållsutvecklingen ska vara ekologiskt hållbar.

Miljökvalitetsmålen framgår enligt nedan och de mål som bedöms relevanta för detta projekt är markerade med fet stil.

- **Begränsad klimatpåverkan**
- **Frisk luft**
- **Bara naturlig försurning**
- Giftfri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- **Ingen övergödning**
- **Levande sjöar och vatten-drag**
- **Grundvatten av god kvalitet**
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- **Myllrande våtmarker**
- **Levande skogar**
- **Ett rikt odlingslandskap**
- Storslagen fjällmiljö
- **God bebyggd miljö**
- **Ett rikt växt- och djurliv**

På regional och kommunal nivå följer miljömålen i stort de nationella miljökvalitetsmålen.

Nedan följer en samlad bedömning av hur projektet i stort påverkar och förhåller sig till de för projektet relevanta miljökvalitetsmålen.

7.1. Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Bara naturlig försurning, ingen övergödning

Dessa miljömål är kopplade främst till utsläpp till luft. En av de största källorna till luftföroreningar och klimatgaser som påverkar miljö och hälsa är användningen av fossila bränslen och fordonstrafik. Utsläppen från transportsektorn bidrar till att koldioxidhalterna i atmosfären ökar, vilket påverkar klimatsystemet. Hälsosofarliga ämnen som kväveoxider, partiklar och bensen påverkar luftkvaliteten och bidrar till övergödning. Andra föroreningar, exempelvis svaveldioxid, bidrar till försurning av sjöar, vattendrag och skogsmark.

Projektet innebär inte någon ökning av trafiken, men däremot en bättre vägstandard med enhetlig hastighet på hela sträckan. Detta bedöms kunna bidra till något minskande utsläpp genom att en jämnare hastighet kan hållas på sträckan.

7.2. Levande sjöar och vattendrag

Miljömålet omfattar påverkan på ytvatten och att de ska vara ekologiskt hållbara med bevarade livsmiljöer.

Vägdagvattnet ska på motsvarande sätt som idag renas genom att fördröjas i öppna diken innan det släpps vidare till recipienterna. Den nya/ombyggda vägen bedöms även bli säkrare och innebära minskade risker för utsläpp till vatten i samband med olyckor. Vägprojektet bedöms inte motverka att miljömål relaterade till vatten kan uppfyllas.

7.3. Grundvatten av god kvalitet

Miljömålet syftar till att skapa en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.

Vägprojektet bedöms inte innebära någon påverkan på grundvattenförekomsten, vare sig kvantitativt eller kvalitativt. Ombyggnaden bedöms således inte motverka miljömålet.

7.4. Myllrande våtmarker

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.

Vägombyggnaden utformas så att den inte innebär någon utdikning och bedöms inte heller innebära någon annan hydrologisk påverkan av betydelse för de våtmarker och torvområden som finns i området. Miljömålet bedöms inte motverkas.

7.5. Levande skogar

Skogen och skogsmarkernas värde för biologisk produktion ska skyddas, den biologiska mångfalden bevaras och kulturmiljövärden samt sociala värden värnas.

Påverkan på skogsmark kommer bli marginell och miljömålet bedöms inte motverkas av projektet.

7.6. Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

Vägombyggnaden tar marginellt med ny mark i anspråk och bedöms inte fragmentera jordbruksmark då den utförs i ett befintligt vägstråk med lång kontinuitet. Projektet bedöms således inte motverka målet.

7.7. God bebyggd miljö

Bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö och en god hushållning av mark, vatten, energi och andra naturresurser ska främjas.

Vägens främsta påverkan på boendemiljön utgörs av buller. Utmed befintlig sträckning finns ett fåtal hus som påverkas. Med bullerskyddsåtgärder bedöms dessa att få en förbättrad situation efter ombyggnaden.

7.8. Ett rikt växt- och djurliv

Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt. Arters livsmiljöer och ekosystem ska värnas.

Vägprojektet innebär risk för att växt- och djurliv kommer att påverkas negativt genom intrång i naturvärden, men de görs i anslutning till ett befintligt vägstråk. Miljömålet i stort bedöms inte motverkas av projektet.

8. Samlad bedömning

Den föreslagna utbyggnaden kommer att innebära både positiva och negativa effekter och konsekvenser jämfört med nollalternativet. Utbyggnaden bedöms innebära intrång i natur- och kulturmiljövärden som innebär negativa konsekvenser för exempelvis träd och kulturhistoriskt intressanta miljöer vid Assmåsa gård, medan bullerskyddsåtgärder planeras som beräknas innebära positiva effekter i form av lägre bullernivåer inomhus och på uteplatser vid bostadshus i anslutning till den aktuella sträckan. Ur naturressurssynpunkt innebär utbyggnaden att jordbruksmark tas i anspråk, vilket bedöms som negativt. De negativa konsekvenserna som uppkommer ska också ställas i relation till den betydande förbättringen beträffande trafiksäkerhet och framkomlighet för alla trafikslag som utbyggnaden medför.

Nedan följer en samlad bedömning för varje aspekt som tas upp i denna miljökonsekvensbeskrivning. Utgångspunkten har varit att göra en sammantagen bedömning för varje miljöaspekt inom hela vägplanens område. Denna sammanställning redovisas i nedanstående tabellsammanställning där även nollalternativet redovisas på motsvarande sätt.

Tabell 8:1. Sammanställning av bedömda konsekvenser

	Nollalternativet	Utbyggnadsalternativet
Landskapsbild		
Naturmiljö		
Kulturmiljö		
Friluftsliv		
Buller		
Jord- och skogsbruk		
Vatten (yt- och grundvatten)		

Stora negativa konsekvenser	Måttliga negativa konsekvenser	Små negativa konsekvenser	Inga eller obetydliga konsekvenser	Små positiva konsekvenser	Måttliga positiva konsekvenser	Stora positiva konsekvenser
-----------------------------	--------------------------------	---------------------------	------------------------------------	---------------------------	--------------------------------	-----------------------------

9. Fortsatt arbete och uppföljning

9.1. Anmälan/tillstånd för vattenverksamhet

Flera av de åtgärder som planeras i vattenområdet är att beteckna som vattenverksamhet enligt miljöbalkens 11 kap. Det gäller bro över vattendraget i torvområdet, utfyllnad för vägbank inom vattenområde (upp till nivå för högsta högvatten) och en eventuell förlängning av vägtrumma för dike/bäck vid Assmäsa gård. Anmälningssärenden hanteras av Länsstyrelsen medan tillståndssärenden hanteras av mark- och miljödomstolen.

9.2. Tillstånd för intrång i fornlämning

Tillstånd enligt kulturminneslagen erfordras för de ingrepp som vägutbyggnaden medför i fornlämningsområden. Inga markintrång får genomföras innan beslut fattats av Länsstyrelsen.

9.3. Landskapsbildsskydd

Området väster om aktuell del av väg 13 har ett landskapsbildsskydd. Den utfyllnad för ombyggnationen av vägen som sker inom det skyddade området kräver ett tillstånd från landskapsbildsskyddet.

9.4. Försiktighetsåtgärder/landskapsanpassningsåtgärder

Som en landskapsanpassningsåtgärd ur naturmiljösynpunkt föreslås, såvida det är möjligt att hitta lämpliga platser inom vägområdet (eller utanför vägområdet genom frivillig överenskommelse med markägaren), att några nya träd planteras (gärna ekar) som ersättning för de träd som tas ner samt att stammarna från flera av de grövre träd som tas ner (gärna ekar) läggs upp (gärna varmt och solbelyst, t ex i skogsbrynet direkt norr om torvområdet på vägens östra sida) som faunadepåer som stimulerar den biologiska mångfalden i området.

Som en extra försiktighetsåtgärd ur naturmiljösynpunkt föreskrivs att träden med håligheter vid Assmäsa gård (naturvärdesobjekt 12 och 16) bör fällas under augusti månad, då fladdermöss vanligen inte uppehåller sig i träd.

Som försiktighetsåtgärd för grodvattnet (naturvärdesobjekt 9) föreslås att schaktning och fyllning för vägen i anslutning till detta görs under perioden november – mars när grodorna inte rör sig i området.

En annan landskapsanpassningsåtgärd eller förbättringsåtgärd som är inarbetad i projektet är att anlägga en grodtunnel med ledare under väg 13 i anslutning till naturvärdesobjekt 9. Området, med de intilliggande skogsdungarna på ömse sidor om vägen, har i groddjursinventeringen (Calluna 2016) och den spridningsanalys som gjordes i denna identifierats som de viktigaste området för spridning av klockgroda och lövgroda. Det skulle vara en fördel om man kunde styra entreprenaden så att tunneln blev färdigställd under vinterhalvåret, innan mars månad då grodorna börjar vandra.

10. Referenser

- Trafikverket, 2015, Väg 13 förbi Assmäsa - Vägplan, val av lokaliseringalternativ 2015-09-24.
- Trafikverket, 2013, Förstudie Riksväg 13 förbi Assmäsa, Sjöbo kommun, Beslutshandling 2013-08-21
- Övergripande krav Vägars och gators utformning, Publikation 2012:181
- Krav för Vägars och gators utformning, Publikation 2012:179
- Översiktsplan för Sjöbo kommun, ÖP 2009, Antagandehandling 2009-03-30
- Vindkraft i Sjöbo kommun, Tematiskt tillägg till översiktsplanen, TÖP, 2010-10-07
- Ritningar över markavvattningsföretag i området (Länsstyrelsen)
- Information om avrinningsområden med flödesstatistik (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI)
- Jordarts- och grundvattenkartor (Sveriges geologiska undersökning, SGU)
- Information från brunnsarkivet (Sveriges geologiska undersökning, SGU)
- Ledningsunderlag från ledningsägare för El (högspänning och lågspänning) och Tele
- Calluna AB, 2015, Naturvärdesinventering fältnivå, detaljeringsgrad översikt.
- Calluna AB (2016). Groddjur vid Assmäsa, Inventering och analys av spridning.
- Arkeologiska uppdragsverksamheten, 2015, Arkeologisk utredning steg 1.
- Trafikverket, 2015, Kulturarvsanalys.

Hemsidor:

www.sjobo.se

www.smhi.se

www.lansstyrelsen.se/skane

www.viss.lansstyrelsen.se

www.naturvardsverket.se

www.miljomal.nu

www.geodata.se

Naturvärdesinventering

Projekt Rv 13 förbi Assmåsa

November 2015

Sammanfattning	2
Inledning	3
Metod	3
Resultat	5
Översiktlig beskrivning	5
Naturvärden i inventeringsområdet	6
Biotopskyddade objekt	9
Rödlistade arter	11
Artskyddsförordningen	12
Diskussion	15
Referenser	17
Bilagor	18

På uppdrag av:	Tyréns AB, Cristiano Piga, Isbergs gata 15, 211 19 Malmö
Utfört av:	Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping. www.calluna.se. Tel +46 13-12 25 75. Fax +46 13-12 65 95. Org.nr 556575-0675.
Projektledare:	Håkan Andersson (Calluna AB), hakan.andersson@calluna.se tel 0734-23 11 40
Fältbesök:	Håkan Andersson
Rapport:	Håkan Andersson
Kartor och GIS:	Mattias Bovin och Jakob Sörensen
Kvalitetsgranskning:	Jakob Sörensen
Foton:	Samtliga bilder Håkan Andersson om inte annat anges
Intern projektkod:	HAN0086 Väg 13 Assmåsa NVI & Artinventeringar 2015 E
Detta dokumentets datum:	2016-02-11
Bilder på framsidan:	Objekt 3 från Eriksdalsvägen.

Sammanfattning

Inledning

Trafikverket avser upprätta en vägplan för projekt Riksväg 13 förbi Assmäsa, Sjöbo kommun och har anlitat Calluna AB för att utföra naturvärdesinventeringar samt fördjupade inventeringar av fladdermöss, groddjur och vilt. Denna naturvärdesinventering omfattade en drygt 2 km lång sträcka längs Rv 13, från strax norr om avtagsvägen mot Eriksdal i norr till strax norr om Snogarpsfält i söder.

Metod

Naturvärdesinventeringen (NVI) genomfördes enligt SS 19 90 00, detaljeringsgrad "fält-detalj" i det lokaliseringalternativ som bestämdes av Trafikverket under hösten 2015 (omnämnd som den blå korridoren), med tilläggen dokumentation av generellt skyddade biotopskyddsområden, att identifiera objekt med naturvärdesklass 4 samt fördjupade artinventeringar.

Översiktlig beskrivning

Den nordligaste delen av investeringsområdet består av äldre och yngre lövskog. Resten av investeringsområdet består av olika typer av öppen mark, förutom några mindre skogsområden strax norr om Assmäsa och i den södra delen. De öppna marken består av åkrar, vilthägn och vallar. I anslutning till Assmäsa finns gårdsmiljö med gamla träd, både alléer och solitärträd. Området korsas av ett par diken. Strax norr om Assmäsa finns en mindre vattensamling i anslutning till en mindre, trädkläde miljö. I övrigt saknas öppet vatten.

Naturvärdesinventeringen

Vid naturvärdesinventeringen påträffades 30 objekt som bedömdes ha naturvärden i naturvärdesklasserna 1-4. Av dessa bestod 21 objekt av gamla lövträd. Sex objekt bestod av oftast små skogsområden. Resterande objekt var två diken och ett småvatten.

De värdefullaste områdena är ett mindre ädellövskogsområde (objekt #8), ett småvatten med klockgroda, lövgroda och ätlig groda (#9), ett par träd med håligheter (#10 och #16) samt en askskog med flera skogliga signalarter (#25).

Flera biotopskyddade objekt finns i inventeringsområdet. Det handlar om två diken och ett småvatten. Flera av de inmätta träden vid Assmäsa gård ingår i alléer. Samtliga biotopskyddade objekt har också naturvärden.

Naturvårdsarter

Två rödlistade arter påträffades inom investeringsområdets gränser. Ask *Fraxinus excelsior* är rödlistad som "starkt hotad" (EN). I investeringsområdet finns flera solitärträd av ask, samt en mer enhetlig askkog på fuktig mark i den södra delen. Den

andra rödlistade arten var oxtungsvamp *Fistulina hepatica* är rödlistad som "nära hotad" (NT). Den påträffades på en ek (#29) i den södra delen av investeringsområdet.

I den fuktiga askskogen, objekt #25, påträffades de skogliga signalarterna gullpudra, gulsippa och ramslök vilket indikerar näringsrik skogsmark med förutsättningar för fler krävande arter. Dessutom finns på Artportalen inrapporterat en lång rad arter landmollusker, vara fyra arter spolsnäckor, en grupp snäckor där de flesta arterna ställer ganska höga krav på sin miljö. Den lokal som beskrivs för fynden av landmollusker omfattar också objekt #26.

Två arter groddjur påträffades i den fördjupade artinventeringen som genomfördes i detta projekt. Klockgroda och lövgroda noterades spelande i ett småvatten (objekt #9). Även ätlig groda har noterats från samma vatten, dock ej inom ramen för detta projekt.

Ekoxe har en ganska stark stam någon kilometer norr om inventeringsområdet, och enstaka fynd har gjorts ca 500 m norr om investeringsområdets norra gräns. I november 2015 fick vi kännedom om att ett exemplar påträffats av en anställd på Assmäsa i skogsområdet i den norra delen av inventeringsområdet.

Inventeringar av fladdermöss och vilt (främst kronhjort) har avrapporterats i separata rapporter.

Inledning

Trafikverket avser upprätta vägplan för projekt Riksväg 13 förbi Assmäsa, Sjöbo kommun. Vårvintern 2015 fick Tyréns AB i uppdrag av Trafikverket att ta sig an uppdraget att ta fram en vägplan. Calluna AB hade i ett tidigare skede offererat ett pris för naturvärdesinventeringar och i februari 2015 fanns ett underskrivet avtal mellan Tyréns och Calluna.

Våren 2015 levererades en förstudie som omfattade ett relativt stort område i anslutning till Rv 13. En översiktlig inventering efter fältbesök redovisades strax efter sommaren (Andersson 2015).

Denna naturvärdesinventering omfattade en drygt 2 km lång sträcka längs Rv 13, från strax norr om avtagsvägen mot Eriksdal i norr till strax norr om Snogarpfält i söder. Inventeringsområdet hade nu inskränkts till ett av lokaliseringalternativen (det blå alternativet) som omfattade upp till ett par tiotals meter på båda sidor om den nuvarande vägsträckningen.

Metod

Naturvärdesinventeringen (NVI) genomfördes enligt SS 19 90 00, detaljeringsgrad "fält detalj" i det lokaliseringalternativ som bestämdes av Trafikverket under hösten 2015 (omnämnd som den blå korridoren, se figur 1), med tilläggen dokumentation av

generellt skyddade biotopskyddsområden, att identifiera objekt med naturvärdesklass 4 samt fördjupade artinventeringar. De senare har levererats som separata rapporter (groddjur och fladdermöss). Metoden (NVI) beskrivs i Swedish Standards Institute (2014a och 2014b). Upplägget såg ut som följer:

Avgränsning: Den aktuella korridoren definierades i shapefiler av kunden. Den aktuella korridoren ligger i anslutning till den befintliga Rv 13 vid Assmäsa, Sjöbo kommun.

Figur 1. Karta med Assmäsa gård centralt i kartbilden. Kartan visar de olika lokaliseringalternativ (vägkorridorer) som till en början diskuterades. Det alternativ som till sist valdes var det blå alternativet, och det är det som inventerades i november 2015 (och som i rapporten benämns inventeringsområdet).

NVI på fältnivå med detaljeringsgrad "detalj". Vid fältbesöket användes fältdator med underlagskarta och avgränsningar inlagda. Områden med naturvärden (polygoner om det är områden, punkter eller linjer om det är mindre objekt, t.ex. träd, odlingsrösen eller stenmurar) identifierades.

Fältbesöket genomfördes den 24 och 30 november 2015 och genomfördes av Håkan Andersson.

De fyra naturvärdesklasserna beskrivs kortfattat i tabellen nedan.

Tabell 1. Naturvärdesklasser, vad de innebär. Enligt Swedish Standards Institute 2014a och 2014b.

<i>Klass</i>	<i>Förtydligande</i>
Högsta naturvärde - naturvärdesklass 1	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Högt naturvärde - naturvärdesklass 2	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 3	Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
Visst naturvärde - naturvärdesklass 4	Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Generellt skyddade biotopskyddsområden finns beskrivna i tabell 3 nedan samt i bilaga 1, den detaljerade beskrivningen av naturvårdsobjekt. Objekt med naturvärdesklass 4 finns redovisade i tabell 2 nedan samt i bilaga 1.

Alla hänvisningar till rödlistan, i texten nedan och i alla bilagor, gäller den senaste rödlistan från 2015 (ArtDatabanken 2015).

Resultat

Översiktlig beskrivning

Den nordligaste delen av investeringsområdet (se blå korridor, figur 1) består av äldre och yngre lövskog. Inslaget av äldre träd består främst av ek och bok. Resten av investeringsområdet består av olika typer av öppen mark, förutom några mindre skogsområden strax norr om Assmäsa och i den södra delen. Den öppna marken består av åkrar, vilthägn och vallar. I anslutning till Assmäsa finns en gårdsmiljö med gamla träd, både alléer och solitärträd. Området korsas av ett par diken. Strax norr om Assmäsa finns en vattensamling i anslutning till ett mindre skogsområde. I övrigt saknas öppet vatten.

Läget av inventeringsområdet framgår av figur 1 samt kartbilagorna, bilaga 2a-d.

Naturvärden i inventeringsområdet

Vid naturvärdesinventeringen påträffades 30 objekt som bedömdes ha naturvärden i naturvärdesklasserna 1-4. Av dessa bestod 21 objekt av gamla lövträd. Sex objekt bestod av oftast små skogsområden. Resterande objekt var två diken och ett småvatten.

Figur 2. Bilden visar område 8, ett litet lövskogsområde. I området växer grova träd av flera arter och ihåliga träd och död ved finns i måttliga mängder. Söder om objekt 8 finns också en liten damm (objekt 9) och för åtminstone lövgroda är de sydränta brynen i objektet förmodligen värdefulla.

I tabellen nedan sammanfattas de 30 naturvärdesobjekten i bilaga 1 finns en mer detaljerad beskrivning av objekten. Objektens läge redovisas också i kartorna i bilaga 2a-d.

Tabell 2. Naturvärdesobjekt som observerades vid inventeringen i november 2015 vid Assmäsa längs Rv 13.

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
1 / Grov ek nära Rv 13	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ek med förutsättningar för enstaka naturvärdsarter.

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
2 / Ädellövskog vid Kristinelund	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Litet område med äldre ädellövskog i anslutning till trädgård och yngre lövskog. Äldre ek, sälg och hassel. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.
3 / Ädellövskog väster om Kristinelund	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Litet område med äldre ädellövskog i anslutning till yngre lövskog. Ligger till största delen i ett vilthägn. Äldre ek, bok och avenbok. Sydvästvänt bryn. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.
4 / Ädellövskog söder om Kristinelund	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Litet område med äldre ädellövskog i anslutning till yngre lövskog. Äldre ek och bok. Sydvästvänt bryn. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.
5 / Dike	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Stort dike med vatten året runt. Snabbt rinnande. Fisk förekommer. Biotopskydd (dike)
6 / Grov ek	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ek med förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.
7 / Grov ek	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ek med förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.
8 / Ädellövskog	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Litet område med äldre ädellövskog i anslutning till åkermark och småvatten. Gamla träd av ek, avenbok, ask och bok. Hålträd, död ved. Sydvänt bryn viktigt för lövgroda. Objektet troligen viktigt för övervintrande groddjur.
9 / Småvatten	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Småvatten i söderläge. Lekvatten för lövgroda och klockgroda, troligen också ätlig groda. Biotopskydd
10 / Gammal hästkastanj	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Grov hästkastanj nära Rv 13. Mulmfylld hålighet. Förutsättningar för vedlevande insekter, men också för fladdermöss.
11 / Grov ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ask på tomtmark. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
12 / Gammal ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ask nära tomt och dike. Mindre håligheter. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.
13 / Grov ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ask som växer i anslutning till allé. Mindre håligheter. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter. Biotopskydd (del av allé)
14 / Gammal hästkastanj	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammal hästkastanj som växer i anslutning till allé längs Kvegsänkevägen. Mindre håligheter. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter. Biotopskydd (del av allé)
15 / Grov hästkastanj	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov hästkastanj på gräsyta. Förutsättningar för enstaka naturvårdsarter.
16 / Grov ask	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Grov ask, håligheter med mulm. Goda förutsättningar för naturvårdsarter. Även förutsättningar för fladdermöss. Biotopskydd (del av allé)
17 / Gammal ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammal ask nära dike. Vissa förutsättningar för naturvårdsarter.
18 / Gammal ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammal ask i näringsrik betesmark. Vissa förutsättningar för naturvårdsarter. Biotopskydd (del av allé)
19 / Grov ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ask i näringsrik betesmark. Vissa förutsättningar för naturvårdsarter. Biotopskydd (del av allé)
20 / Gammal lind	Visst naturvärde, naturvärdesklass 4	Gammal lind i näringsrik betesmark. Möjligen förutsättningar för naturvårdsarter. Biotopskydd (del av allé)
21 / Dike vid Assmåsa	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Dike med snabbt rinnande vatten en stor del av året. Biotopskydd (dike)

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
22 / Gammal ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammal ask nära skogsdike. Möjligen förutsättningar för naturvårdsarter.
23 / Gammal bok	Visst naturvärde, naturvärdesklass 4	Gammal bok nära skogsdike. Möjligen förutsättningar för naturvårdsarter.
24 / Grov ask	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ask nära skogsdike. Vissa förutsättningar för naturvårdsarter.
25 / Askskog	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Källpåverkad askskog, näringsrik mark, skoglina signalarter, artrik landmolluskfauna.
26 / Ädellövsog	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Ädellövsog i nordostvänd slänt. Gamla träd av arterna ek, bok och avenbok. Artrik landmolluskfauna.
27 / Grov ek	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ek i slänt nära Rv 13. Vissa förutsättningar för naturvårdsarter.
28 / Gammal avenbok	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammal avenbok i slänt nära Rv 13. Vissa förutsättningar för naturvårdsarter.
29 / Grov ek	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Grov ek i slänt nära Rv 13. Förekomst av oxtungsvamp. Även i övrigt vissa förutsättningar för naturvårdsarter.
30 / Gammal pil	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammal pil i anslutning till Rv 13. Mulm i stor hålighet. Förutsättningar för naturvårdsarter.

Biotopskyddade objekt

Flera biotopskyddade objekt finns i inventeringsområdet. Det handlar om två diken, ett småvatten och fem odlingsrösen. Flera av de inmätta träden vid Assmäsa har ingått i alléer som numera till stor del är borta. Enligt Naturvårdsverket (2012) ska en allé bestå av en enkel eller dubbel rad av minst fem träd, vilket gör att träden #13 och 14 är biotopskyddade då de ingår i allén som sträcker sig längs Kvegsänkevägen. Träd #16, 18, 19 och 20 växer längs en gammal väg som numera inte används och som finns inne i en beteshage. Träden #10, 11, 12 och 15 har förmodligen ingått i allés tidigare men står nu solitärt. Träd #17 är troligen ett träd som växt upp spontant. De biotopskyddade objektens läge redovisas på kartorna i bilaga 2a-d.

Figur 3. Diket på bilden rinner mot Snogeholmssjön och är det värdefullaste av de två dikena i området. Diket är djupt och verkar hålla vatten hela året. Bilarna på bilden åker norrut på Rv 13.

På båda sidorna av Rv 13 i den södra delen av investeringsområdet finns mindre vattendrag (bäckar) i skogsmark. Dessa lyder inte under det generella biotopskyddet men bör enligt Skogsstyrelsen visas allmän hänsyn. De är markerade i kartmaterialet (bilaga 2a-d).

Tabell 3. Biotopskyddade objekt som observerades vid inventeringen i november 2015 vid Assmåsa längs Rv 13.

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
5 / Dike	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Stort dike med vatten året runt. Snabbt rinnande. Fisk förekommer. Biotopskydd (dike)
9 / Småvatten	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Småvatten i söderläge. Lekvatten för lövgroda och klockgroda, troligen också ätlig groda. Biotopskydd (småvatten)

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
13, 14, 16, 18, 19, 20 / Träd ingående i alléer vid Assmåsa	Påtagligt-högt naturvärde, naturvärdesklass 2-3, olika för olika träd.	Gamla, numera delvis spridda träd av arterna ask, hästkastanj, lönn och lind som har ingått i de alléer som funnits i anslutning till Assmåsa. Gamla riksvägen var kantad av en allé, liksom Kveksänkevägen, men också en väg som gick omedelbart söder om Assmåsa gård i vad som nu är en beteshage.
21 / Dike vid Assmåsa	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Dike med snabbt rinnande vatten en stor del av året. Biotopskydd (dike)
Odlingsrösen i norra kanten av objekt 8	Lågt naturvärde	I norra kanten av objekt 8 finns flera odlingsrösen, delvis i form av långsträckta rösen. Biotopskydd (odlingsrösen). Ej numrerade men markerade i kartmaterialet.
Odlingsrösen i södra kanten av objekt 26.	Lågt naturvärde	I södra kanten av objekt 26 finns flera långsträckta odlingsrösen. Biotopskydd (odlingsrösen) Biotopskydd (odlingsrösen). Ej numrerat men markerat i kartmaterialet.

Rödlistade arter

Två rödlistade arter har påträffats inom ramen för denna naturvärdesinventering. Ask *Fraxinus excelsior* är rödlistad som Starkt hotad (EN). Det absolut främsta hotet mot ask är inte olika typer av exploatering utan askskottsjukan, en vindburen svampsjukdom som hotar att slå ut stora delar av Sveriges askbestånd.

Vid denna inventering har grova och/eller gamla askar fått en naturvärdesklassning beroende på de allmänna naturvärdena kopplade till trädet, inte för att det är just ask. Stöd för detta finns i standarden för naturvärdesinventering (SIS 2014a) under punkt 6.2.2.1: "En del artförekomster saknar betydelse för naturvärdesbedömningen. Sådana artförekomster benämns som obetydliga. Obetydliga artförekomster kan vara arter som är minskande på grund av sjukdomar, föroreningar"... "och vars existens inte i första hand beror på att vissa geografiska områden bevaras". Det är av detta skäl som varje förekomst av ask, solitärträd eller skogsområden med förekomst av ask, inte har identifierats som ett naturvärdesobjekt, trots att arten är hotad.

Den andra rödlistade arten var oxtungsvamp *Fistulina hepatica* är rödlistad som Nära hotad (NT). Den påträffades på en ek (objekt #29) i den södra delen av investeringsområdet. Oxtungsvampen är knuten till gamla ekar och indikerar brunröta och att trädet har förutsättningar att hysa ytterligare naturvårdsintressanta arter.

Figur 4. Bilden visar en färsk fruktkropp av oxtungsvamp tagen på en annan plats där den påträffades vid denna inventering.

Foto: Rebecka Le Moine.

Artskyddsförordningen

Tre groddjursarter har påträffats i inventeringsområdet och de omfattas av artskyddsförordningen. Dessa är klockgroda, lövgroda och ätlig groda som samtliga påträffats i objekt # 9, ett småvatten, där spelande hanar noterats av klockgroda och lövgroda, samt förekomst av ätlig groda. Objekt #8, ett närliggande mindre skogsområde, har förmodligen en viktig roll för lövgroda, som gärna vistas i brynmiljöer vid lekvattnet, samt för övervintring av alla tre arterna.

Arter som omfattas av artskyddsförordningen diskuteras artvis nedan.

Klockgroda, fridlyst, artskyddsförordningen, habitatdirektivet bilaga 2 och 4.

Klockgrodan noterades i åtta spelande individer den 20 maj 2015 i objekt #9 i samband med groddjursinventeringen som genomfördes i detta projekt (Sandsten 2015). Annan observatör har rapporterat arten från samma lokal den 15 maj 2015 (Artportalen). Lövskogsområdet i norr, objekt #8, kan vara viktigt i samband med övervintring.

Lövgroda, fridlyst, artskyddsförordningen, habitatdirektivet bilaga 4. Lövgroda noterades i fyra spelande individer den 20 maj 2015 i objekt #9 i samband med

groddjursinventeringen som genomfördes i detta projekt (Sandsten 2015). För denna art är förmodligen också objekt #8 en viktig livsmiljö efter avslutad lek, och också för övervintring.

Figur 5. Spelande lövgroda. Foto: Mattias Stahre.

Ätlig groda, fridlyst, artskyddsförordningen, habitatdirektivet bilaga 5. Denna art påträffades i ett par exemplar (enligt Artportalen hoppande omkring vid störning) den 15 maj 2015 i objekt #9. Lövskogsområdet i norr, objekt #8, kan vara viktigt i samband med övervintring.

Ekoxe, fridlyst, artskyddsförordningen, habitatdirektivet bilaga 2,. Ekoxe har ett starkt fäste i lövskogarna norr om Snogeholmssjön. Arten förekom tidigare i ett större område, bl.a. en bit söderut på den östra sidan av Snogeholmssjön, i trakterna av den nordligaste delen av inventeringsområdet. Den närmaste observationen, gjord 2007, finns ca 500 m norr om investeringsområdets norra gräns. Vid återbesök på lokalen 2008 gjordes inga fynd (enligt en rapportör på Artportalen). I ett tidigt skede bedömdes skogsområdena i den norra delen vara för igenväxta för att passa ekoxe och att en fördjupad artinventering inte var nödvändig. Vid samtal i slutet av november med Frederik Pedersen, Assmäsa gård, berättade han dock att han sett ekoxe i närheten av objekt #4 i denna inventering. När det gäller ekoxe är det främst varma miljöer med god tillgång till i marken liggande, död ekved som passar arten.

Kronhjort, rödlistad Nära hotad (NT). Kronhjort har en ganska god stam i trakten och arten rör sig ofta genom inventeringsområdet. För vilt, och då främst kronhjort, finns

Figur 6. Hona av ekoxe. Bilden är tagen i Halltorps hage på Öland. Foto: Håkan Andersson.

en separat rapport (Helldin 2015) där arten presenteras tillsammans med de rörelsemönster som gäller för denna art, samt vilka områden som är särskilt viktiga.

Fladdermöss. Skåne är generellt sett rikt på fladdermusarter. Samtliga arter är fridlysta och omfattas därför av artskyddsförordningen. Flera arter är rödlistade. Många av arterna är också upptagna i habitatdirektivets bilaga 4 vilket innebär ett ännu starkare skydd. En rapport som avhandlar den fördjupade artinventeringen av fladdermöss har redan levererats (Ignell 2015).

Det i särklass mest intressanta området i inventeringsområdet (blå korridor) och också det mest intressanta i fladdermusinventeringen (Ignell 2015) är trädmiljön i anslutning till Assmåsa gård (naturvärdesobjekt #10-20). Detta omtalas som punkt 13 i fladdermusinventeringen där det påträffades bl.a. sydpipistrell. Generellt sett var också aktiviteten av fladdermöss mycket stor här vilket antyder att området både är viktigt för födosökande fladdermöss, men möjligen också då det gäller föryngring. I detta sammanhang blir hålträden i området särskilt viktiga. De värdefullaste träden i

detta hänseende var objekt #10 och #16 som båda klassats som "högt naturvärde" (Naturvärdesklass 2) eftersom de hade håligheter som bedömdes värdefulla för fladdermöss. Tre andra träd, objekt #12, 13 och 14, har mindre håligheter som bedömdes som att de möjligen kan vara av intresse för fladdermöss. Objekten #12, 13 och 14 klassades som "påtagligt naturvärde" (Naturvärdesklass 3).

Förutom träden är förmodligen den gamla ladan värdefull för fladdermöss. Det bör finnas en hel del utrymmen för både övervintring, föryngring och skyddade platser dagtid för fladdermöss här.

Diskussion

Tre områden är särskilt viktiga att lyfta fram som platser där större försiktighet krävs. Det gäller trädmiljön vid Assmäsa gård, trädmiljön och dammen strax norr om Assmäsa gård, samt lövskogsmiljöer kring Eriksdalsvägen.

Figur 7. Häradsekonomiska kartan från 1910-1915 (Baldring J112-1-58) över Assmäsa som visar alléernas sträckning. Observera att riksvägen då hade en annan sträckning söder om Assmäsa. Källa: Lantmäteriet.

Vid Assmäsa gård finns värdefulla trädmiljöer i form av gamla, och/eller grova ädellövträd (där ask och hästkastanj är de vanligaste). Många av träden ingår i alléer som numera till stora delar är borta (se figur 7). Den gamla sträckningen av riksvägen

kantades av alléer och norr om Assmäsa är träden till stora delar borta. Även Kvegsänkevägen kantades av en allé där det i dagsläget finns en hel del äldre träd kvar men även nyplanteringar har skett. Denna allé befinner sig till största delen utanför den blå korridoren. Söder om Assmäsa gård hade riksvägen en annan sträckning än vad den har nu, vilket kan ses på häradskartan från 1915 (figur 7). I anslutning till Assmäsa gård finns en del träd kvar, i övrigt är denna del av allén till största delen borta. Detta innebär att flera av de inmätta träden vid Assmäsa bör betraktas som alléträd, undantaget träden #10, 11, 12, 15 och 17.

Trädmiljöerna kring Assmäsa har förutsättningar att hysa en värdefull insektfauna och kryptogamflora. I detta område har också intressanta iakttagelser gjorts när det gäller fladdermöss vid inventeringen som genomfördes inom ramen för detta projekt (Ignell 2015). Dels gjordes här fynd av sydpipistrell, en av de sällsyntaste fladdermusarterna i den svenska faunan, men här noterades också en generellt hög aktivitet av fladdermöss under båda inventeringsbesöken, vilket antyder att området är viktigt i flera skeden av fladdermössens liv (födosök, föryngring). I det här perspektivet är hålträd mycket viktiga (främst då det gäller föryngring men även som viloplats dagtid). Stor försiktighet bör iaktas och fem av träden (objekten) bör om möjligt skonas vid en ombyggnad av vägen. Detta gäller i första hand objekten #10 och #16 (där objekt #16 är det värdefullaste trädet i den blå korridoren) och i andra hand objekten #12, 13 och 14.

Träd med håligheter, stora barksprickor och liknande utgör potentiella boplatser för fladdermöss. Man bör därför, enligt försiktighetsprincipen, utgå från att det också finns fladdermöss i träden. Eftersom alla fladdermöss är skyddade enligt artskyddsförordningen är det för alla parter viktigt att separata träd undersöks med avseende på förekomst av kolonier under kommande säsong. Detta genomförs någon gång från mitten av juni till början på augusti genom att träden besöks i skymningen då fladdermöss eftersöks då de lämnar träden inför födosöksaktiviteterna som börjar då. Det resultat man får fram kan sedan användas för att söka dispens enligt artskyddsförordningen. Inventeringen kan mynna ut i tre möjliga utfall: 1) Inga fladdermöss finns i trädet; 2) Någon av de vanligaste arterna finns i trädet vilket kan leda till en diskussion om gynnsam bevarandestatus på populationsnivå. För de vanligaste arterna (som förekommer i hela eller nästan hela landet) bör det vara möjligt att diskutera fram en lösning med tillståndsmyndigheten; 3) Trädet bebos av en rödlistad eller ovanlig art. Här hamnar man i en situation där gynnsam bevarandestatus behöver utredas vilket innebär en artutredning, alternativt att låta bli att göra ingrepp.

En liten bit norr om Assmäsa gård finns ett mindre lövskogsområde (objekt #8), två solitära, grövre ekar (objekten #6 och #7) samt ett småvatten (objekt #9). I vattnet noterades lek av klockgroda och lövgroda vid den inventering av groddjur som genomfördes inom ramen för detta projekt (Sandsten 2015). Både klockgroda och lövgroda är fridlysta. Även ätlig groda finns enligt Artportalen noterad från detta

objekt. Vattensamlingen är inte permanent utan torkar upp framemot sensommaren, men detta räcker oftast för att föryngring av åtminstone klockgroda och lövgroda ska lyckas. Ätlig groda är ganska hårt bunden till vattenmiljön under hela året och behöver förmodligen hoppa iväg till andra vatten när detta torkar ut. För främst lövgroda är förmodligen det sydvända brynet i objekt #8 en värdefull miljö efter avslutad lek. För alla tre arterna finns goda förutsättningar för övervintring i objekt #8. Den blå korridoren passerar rakt över dammen. Om en vägdragning sker rakt över vattensamlingen (objekt #9) bör ett annat småvatten anläggas längre västerut vid brynet. Det lilla skogsområdet (objekt #8) har höga naturvärden och bör om möjligt bevaras, vilket gör att det ur naturvårdssynpunkt bästa alternativet är att vägen just här har samma dragning som den nu befintliga. Om någon av ekarna på vardera sidan av vägen måste tas bort bör objekt #6 (på den östra sidan av vägen) i första hand tas bort, eftersom trädet på den västra sidan (objekt #7) är något mer värdefullt.

Vid Eriksdalsvägen finns två ädellövskogsområden på vardera sidan av vägen, objekten #3 och #4. Båda har klassats som "påtagligt naturvärde" (naturvärdesklass 3). I objekt #3 (väster om Rv 13) står en grov ek utanför vilthägnen, nära Rv 13. I objekt #4 (öster om vägen) finns närmast vägen träd som är något yngre och klenare, medan det en bit in i skogen finns ett par grova ekar. Om det är möjligt bör en breddning av vägen främst ske på den östra sidan av vägen. En värdefull naturvårdsåtgärd, både generellt sett och för att gynna ekoxe, är att gallra i skogsmiljöerna. I detta fall är det viktigast att få mer solexponering på gamla ekar. Ekoxens larv gnager på gammal ekved som ligger i marken (t.ex. döda rötter på ekar) så ett sätt att gynna denna art är att lägga ut grov ekved (t.ex. stamdelar) i solexponerade bryn. Detta kan vara en bra metod för att kompensera intrång i lövskogsmiljöerna i området.

Referenser

Andersson, H. 2015. Väg 13 förbi Assmäsa, Sjöbo kommun. NVI Fältnivå, detaljeringsgrad Översikt. Calluna AB.

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Artportalen. Rapportsystemet för växter, djur och svampar. <https://www.artportalen.se/ViewSighting/SearchSighting>

Hellden, J-O. 2015. Viltutredning för väg 13 förbi Assmäsa. Calluna AB.

Ignell, H. 2015. Väg 13 förbi Assmäsa. Inventering av fladdermöss inför val av väglinje. Calluna AB.

Lantmäteriet. Historiska kartor. <http://www.lantmateriet.se/sv/Kartor-och-geografisk-information/Historiska-kartor/>

Naturvårdsverket. 2012. Biotopskyddsområden. Vägledning om tillämpningen av 7 kapitlet 11 § miljöbalken. Handbok 2012:1, utgåva 1. Naturvårdsverket.

Swedish Standards Institute. 2014a. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk Standard ftSS 199000.

Swedish Standards Institute. 2014b. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - komplement till SS199000. Svensk Standard ftSS 199001.

Bilagor

Bilaga 1. Detaljerade områdesbeskrivningar

Bilaga 2a-d. Kartor

Naturvärdesinventering, fält, detaljerad
Väg 13, Assmåsa
Bilaga 1

Naturvärdesobjekt

Beställare: Tyréns AB
Kontaktpersoner: Cristiano Piga
Projektleddare Calluna: Håkan Andersson
Naturvärdesinventering: Håkan Andersson (fältinventering, texter) och Jakob Sörensen (kartor och GIS)
Kvalitetsgranskning: Jakob Sörensen
Internt projektnummer Calluna: HAN0086 Väg 13 Assmåsa NVI, artinventeringar & viltutredning 2015
Kontaktperson för denna rapport: Håkan Andersson 0734-23 11 40
hakan.andersson@calluna.se
Datum rapport: 2016-02-17
Version: 2016-02-17
Bilder: Håkan Andersson

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Vid Callunas NVI-fältbesök, detaljeringsgrad Detalj i november 2015 avgränsades naturvärdesobjekt, se karta i figur 1. I denna bilaga beskrivs dessa objekt. Förutom beskrivning och motivering till vald naturvärdesklass för varje naturvärdesobjekt listas naturvärdesarter som kan kopplas till respektive område.

I objektsbeskrivningarna anges källa till artfynd och beskrivning av biotoper. Följande förkortningar används:

AP = Fynd inrapporterade till Artportalen eller Svalan under perioden 1900-2015

Rödlistning enligt senaste rödlistan (ArtDatabanken 2015). Kategorier: NT=Nära hotad, VU=Sårbar, EN=Starkt hotad, CR=Akut hotad, DD=Kunskapsbrist

Fr=Fridlyst art.

Ha=Arter noterade i Habitatdirektivet, vilka kompletteras med de aktuella bilagorna.

Art=Arter som omfattas av Artskyddsförordningen.

Ss=Skogliga signalarter.

CaS=Arter som Calluna vill lyfta fram som signalarter.

I beskrivningarna finns Callunas inventerare angivna med följande förkortningar: HAN=Håkan Andersson

För information om metoden för naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS-standard, se huvudrapporten.

Naturvärdesobjekt 1 - Grov ek						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: grovt träd, gammalt träd, värdefull barkstruktur Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (lavar)			Påtagligt	Visst		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Grov ek nära vägen. Stamdiameter 12 dm i brösthöjd. Friskt träd med bara små håligheter och få grövre, döda grenar.					Det grova trädet står nära vägen.	

Naturvärdesobjekt 2 - Ädellövskog vid Kristinelund						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Obestämd ädellövskog		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gamla träd (ek och sälg), gammal hassel Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (lavar)			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
I anslutning till Kristinelund finns ett litet område med äldre ädellövskog. Trädskiktet flerskiktat men ganska glest. Ek dominerar, ålder ca 100 år. Även bok och sälg. I buskskiktet gammal hassel, hägg och lövsly. I fåtalskiktet bl.a. vitsippa och svalört.					Bilden är tagen från trädgården av Kristinelund och in i objektet. Ett par äldre ekar kan ses.	

Naturvärdesobjekt 3 - Ädellövsskog V Kristinelund						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Obestämd ädellövsskog		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gama träd av arterna ek, bok och avenbok. Hålträd av bok. Sydvästvänt bryn.			Påtagligt	Visst		
Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)						
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Väster om Kristinelund finns ett mindre område med ädellövskog. Markförhållandena är friska. Naturvärdesobjektet ingår till största delen i ett vilthägn. Skogen är väsluten och tvärskiktad med ett övre skikt med gammal ädellövskog, samt därunder yngre bok och björk. Bok och ek dominerar, där en mycket grov bok är det enskilt grövsta trädet med en stamdiameter på ca 15 dm och en ålder på ca 120 år. Ek och avenbok har en beräknad ålder på ca 150 år, björk ca 70 år. Grov bokved förekommer sparsamt. Buskskiktet består främst av lövsly. Eftersom betestrycket är hårt är fåltskiktet mycket fattigt.					Bilden är tagen från vägskalet (vägen in mot Eriksberg) och över vägen in mot objektet. Trädet närmast vägkanten är en grov ek med en stamdiameter som mäter ca 10 dm. I bakgrunden, till höger om skylten, skymtar den grova boken som omnämns till texten.	

Naturvärdesobjekt 4 - Ädellövskog S Kristinelund					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde	Visst	HAN	Skog och träd	Obestämd ädellövskog	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Biotopvärde: Gamla träd av arterna ek och bok. Hålträd av ek och bok. Sydvästvänt bryn. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)			Påtagligt	Visst	
Beskrivning		Bild	Figurtext		
Söder om Kristinelund finns ett mindre område med ädellövskog. Markförhållandena är friska. Skogen är välsluten och tvåskiktad med ett övre skikt med gammal ädellövskog, samt därunder yngre bok och björk. Bok och ek dominerar, där de grövsta ekarna har en stamdiameter på drygt 10 dm medan bok mäter upp till 8 dm. I beståndet även körsbärsträd. Ek har en beräknad ålder på ca 150 år, bok ca 100 år. Grov ekved förekommer i måttliga mängder. Vid Eriksbergsvägen en högstubbe av körsbär med vedsvampar. Hålträd av ek förekommer. Även grov, död grenved av ek och bok. Buskskiktet består främst av lövsly och hassel.		Skogen är ganska tät med ett tydligt skikt av överståndare. Eken i den vänstra delen av bilden mäter strax över 10 dm i stamdiameter. På bilden skymtar också en grov ekgren på marken.			

Naturvärdesobjekt 5 - Dike					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Vattendrag	Mindre vattendrag	
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Biotopvärde: Relativt stort dike med gott om vatten året runt. Tydligt rinnande. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (vatteninsekter, fisk, mollusker, kräftdjur)			Visst	Visst	
Beskrivning		Bild	Figurtext		
Dike som rinner mellan Sågmöllan och vidare ut mot Snogeholmssjön i väster. Diket är till stora delar nyligen urgrävt, men raka kanter och i stort sett utan vattenväxter. I kanterna några klubbalar och videbuskar. Närmast Snogeholmssjön (utanför inventeringskorridoren) dock med en klubbalsumpskog. I örtskiktet främst lite bredkaveldun och några gräsarter. Vid fältbesöket noterades förekomst av fisk, oklart vilken art. Biotopskydd.					

Naturvärdesobjekt 6 - Grov ek						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grovt, gammalt träd, värdefull barkstruktur Artvärde: Företsättningar för enstaka nv-arter (lavar)			Påtagligt	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Friskt träd utan synliga hålligheter, Stamdiameter 10 dm i brösthöjd. Trädets ålder ca 150 år.						

Naturvärdesobjekt 7 - Grov ek						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grovt, gammalt träd, värdefull barkstruktur Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (lavar)			Påtagligt	Visst		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Friskt träd utan synliga håligheter, Stamdiameter 15 dm i brösthöjd. Trädets ålder ca 200 år.					Eken växer lite för sig själv på den västra sidan av väg 13. På bilden framgår det inte riktigt att eken faktiskt mäter 15 dm i stamdiameter.	

Naturvärdesobjekt 8 - Ädellövsskog						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 2, Högt naturvärde		HAN	Skog och träd	Obestämd ädellövskog		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grova, gamla träd av ek, avenbok, ask och bok. Mindre häligheter i ek, ask och avenbok. Måttlig mängd död ved. Odlingssäcken. Sydvänt bryn. Artvärde: Goda förutsättningar för nv-arter (främst vedinsekter men också kryptogamer, ev. också fladdermöss). Troligen viktigt för lövgroda. Övervintringsmiljö för lövgroda, klockgroda och ätlig groda.		Ask (EN)	Påtagligt	Påtagligt		
Beskrivning		Bild				
Mindre ädellövsogsområde på båda sidor om en mindre väg. I den norra delen en brant slänt från angränsande åker ner mot vägen. I den norra kanten talrika odlingsrösen. Trädskiktet består av ek, bok, ask, avenbok, lind och någon apel. Ek med stamdiameter på som mest ca 17 dm och en ålder på ca 200 år. De andra trädslagen, förutom apel, med stamdiametrar på 4-5 dm och en ålder på ca 80 år. Även alm förekommer men då som kvarstående trädskellet, döda sen ca tio år. Buskskiktet bitvis ganska tätt av lövsly, druvfläder, fläder, nypon, hagtorn och i den södra kanten också slån. Fältskiktet ganska näringspåverkat med dominans av kirskaal, brännässla, nejlikrot och grövre gräsarter, men också svalört och vitsippa. Död ved förekommer i måttliga mängder, främst som nedfallen, grövre grenved av ek och klenved av från olika arter, samt de redan nämnda, stående almarna. Mindre häligheter förekommer i träd av flera arter. I objekt 9, ett småvatten söder om lövslogen, är lekvattnet för lövgroda, klockgroda och ätlig groda. Lövgrodan utnyttjar troligen det sydvända brynet som livsmiljö under sommaren. Området har också förutsättningar att fungera som övervintringslokal för lövgroda, klockgroda och eventuellt också för ätlig groda.						

Naturvärdesobjekt 9 - Småvatten						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 2, Högt naturvärde		HAN	Småvatten	Obestämt småvatten		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Småvatten i söderläge, grunt, fiskfritt. Artvärde: Förekomst av tre skyddsvärda grodor (klockgroda, lövgroda, ätlig groda). Goda förutsättningar för en artrik insektsfauna.		Klockgroda (Fr, Ha2&4, Art), lövgroda (Fr, Ha4, Art), ätlig groda (Fr, Ha5, Art).	Påtagligt	Påtagligt		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Vattensamling i sänka i anslutning till mindre skog (objekt 8), med karaktären av ofta översvämmad gräsmark. Söderläge. Objektet håller inte vatten hela året, torkar ut på sensommaren. Vatten verkar dock finnas åtminstone från vårvintern till sen vår eller försommar. Möjligen finns vatten endast under blöta år. Vid inventering av groddjur i detta projekt noterades klockgroda (åtta spelande hanar) och lövgroda (fyra spelande hanar) (Sandsten 2015). Dessutom finns notering om förekomst av ätlig groda på samma lokal (Artportalen, AP).		Bild saknas				

Naturvärdesobjekt 10 - Gammal hästkastanj						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 2, Högt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grovt, gammalt träd, väl utvecklad hålighet med mulm Artvärde: Goda förutsättningar för nv-arter (främst vedinsekter men också kryptogamer, ev. också fladderhöss).			Påtagligt	Påtagligt		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Gammal hästkastanj nära väg 13 och väster om Assmåsa gård. Stamdiameter 8 dm. En större hålighet med ganska mycket mulm. Trädets håligheter kan vara värdefulla för fladderhöss. Rest av en av de många alléerna som fanns kring Assmåsa förr.					Trädet står enskilt på den västra sidan av vägen. Troligen är det en rest av en allé eller annan plantering.	

Naturvärdesobjekt 11 - Grov ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Biotopkvallet (grov, gammalt träd) Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (lavar)		Ask (EN)	Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov ask i trädgård, nära dike. Stamdiameter 12 dm. Inga synliga håligheter. Trädets ålder uppskattas till strax över 100 år.			Den grova asken (12 dm) står strax bredvid ett dike. God tillgång på ljus och vatten har gjort att trädet troligen har vuxit fort. Aldern uppskattas därför till strax över 100 år, trots grovleken.			

Naturvärdesobjekt 12 - Gammal ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gammalt träd Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (lavar, ev. också fladdermöss).		Ask (EN)	Påtagligt	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Gammal ask strax utanför trädgård, nära dike. Stamdiameter 6 dm. En mindre hålighet. Trädets ålder uppskattas till ca 100 år. Asken är tydligen försvagad av askskottsjuka. Trädets håligheter kan vara värdefulla för fladdermöss. Rest av en av de många alléerna som fanns kring Assmåsa förr.						

Naturvärdesobjekt 13 - Grov ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov ask, håligheter med lite mulm. Artvärde: Vissa förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter). Trädet kan möjligen vara värdefullt för fladdermöss.		Ask (EN)	Påtagligt	Visst		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Gammal ask som ingår i en allé längs Kvegsänkevägen. Stamdiameter ca 9 dm och ålder drygt 100 år. Några mindre håligheter finns i stammen, som möjligen kan vara intressanta för fladdermöss. Trädet är tydligt försvagat av askskottsjuka.		Bild saknas				
Biotopskyddat objekt.						

Naturvärdesobjekt 14 - Gammal hästkastanj						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gammal hästkastanj, håligheter med lite mulm. Artvärde: Vissa förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter). Trädet kan möjligen vara värdefullt för fladdermöss.			Påtagligt	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Gammal hästkastanj som ingår i en allé längs Kvegsänkevägen. Stamdiameter ca 6 dm, ålder ca 100 år. Några mindre håligheter med en liten mängd mulm. Håligheterna i trädet kan möjligen vara intressanta för fladdermöss. Biotopskyddat objekt.			Hästkastanjen, objekt nr 13, är det närmsta trädet till vänster på bilden. Övriga träd i bakgrunden är objekten 12 samt 16-17.			

Naturvärdesobjekt 15 - Grov hästkastanj						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov hästkastanj. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov hästkastanj som växer på gräsyta strax norr om infarten till Assmåsa ladugård. Stamdiameter ca 8 dm och ålder ca 100 år. Friskt träd utan synliga håligheter. Rest av en av de många alléerna som fanns kring Assmåsa förr.		Bild saknas				

Naturvärdesobjekt 16 - Grov ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 2, Högt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov ask, håligheter med mulm, död grenved. Artvärde: Goda förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter). Trädet kan också vara värdefullt för fladderhöns.		Ask (EN)	Påtagligt	Påtagligt		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
<p>Grov ask på näringsrik mark. Växer tillsammans med flera andra gamla lövträd, detta träd strax utanför beteshäla (häst) på gräsyta nära Rv 13 och infarten till Assmåsa ladugård. Stamdiameter ca 10 dm, ålder drygt 100 år. Trädet med klart nedsatt vitalitet p.g.a. askskottsjuka. Flera större håligheter i stammen, troligen med mulm. Trädets håligheter kan vara värdefulla för fladderhöns.</p> <p>Ingår en gammal allé som numera står i en beteshage. Biotopskyddat objekt.</p>						

Naturvärdesobjekt 17 - Gammal ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov ask. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Ask (EN)	Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov ask på näringsrik mark. Växer tillsammans med flera andra gamla lövträd, detta träd strax utanför betesfälla (häst) nära dike, på något fuktig mark. Stamdiameter ca 6 dm, ålder knappt 100 år. Trädet med klart nedsatt vitalitet p.g.a. askskottsjuka. Inga håligheter i stammen.						

Naturvärdesobjekt 18 - Gammal ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov ask. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Ask (EN)	Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov ask på näringsrik mark. Växer tillsammans med flera andra gamla lövträd i betesfälla (häst) på något fuktig mark. Stamdiameter ca 7 dm, ålder ca 100 år. Trädet med klart nedsatt vitalitet p.g.a. askskottsjuka. Inga håligheter i stammen. Ingår en en gammal allé som numera står i en beteshage. Biotopskyddat objekt.			Den gamla asken är trädet som står närmast. I bakgrunden syns objekt nr 12 (en gammal hästkastanj, till vänster) och en gammal ask (objekt nr 16, till höger).			

Naturvärdesobjekt 19 - Grov ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov ask. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Ask (EN)	Visst	Visst		
Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Bild			Figurtext	
<p>Grov ask på näringsrik mark. Växer tillsammans med flera andra gamla lövträd i betesfälla (häst) på något fuktig mark. Stamdiameter ca 9 dm, ålder ca 100 år. Trädet med klart nedsatt vitalitet p.g.a. askskottsjuka. Helt små håligheter i stammen.</p> <p>Ingår en en gammal allé som numera står i en beteshage. Biotopskyddat objekt.</p>						

Naturvärdesobjekt 20 - Gammal lind						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov lind. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild		Figurtext		
Grov lind på näringsrik mark. Växer tillsammans med flera andra gamla lövträd i betesfälla (häst) på något fuktig mark. Stamdiameter ca 7 dm, ålder ca 100 år. Friskt träd utan håligheter eller död grenved. Ingår en en gammal allé som numera står i en beteshage. Biotopskyddat objekt.						

Naturvärdesobjekt 21 - Dike vid Assmåsa						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Vattendrag	Mindre vattendrag		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Snabbt rinnande vatten, vattenfylt en stor del av året. Till stora delar öppet, men beskuggade delar finns också. Artvärde: Vissa förutsättningar för nv-arter (vatteninsekter, fisk, mollusker, kräftdjur).			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Dike, i anslutning till Assmåsa stensatt. Längre nedströms vid tomt, mellan åkermark och markväg samt i sumpskog. Förutom i den stensatta delen med ganska flacka kanter. I anslutning till diket en del lövsly. I fältskiktet främst pestskråp. Diket i den norra delen nyligen urgrävt. Biotopskyddat objekt.						

Naturvärdesobjekt 22 - Grov ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov ask. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Ask (EN)	Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov ask på näringsrik mark, nära dike. Stamdiameter ca 7 dm och ålder ca 100 år. Trädet ser ganska friskt ut, utan håligheter och med ganska intakt krona.			Det aktuella objektet är trädet ungefär mitt i bilden. I bakgrunden skymtar objekt nr 23, en gammal bok.			

Naturvärdesobjekt 23 - Gammal bok						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov bok. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov bok på näringsrik mark, nära dike. Stamdiameter ca 7 dm och ålder ca 80 år. Trädet ser friskt ut, utan håligheter.			Den aktuella boken är trädet i bakgrunden. Trädet närmast är objekt nr 21, en gammal ask.			

Naturvärdesobjekt 24 - Grov ask						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Grov ask. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Ask (EN).	Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov ask på näringsrik mark, nära dike. Stamdiameter ca 8 dm och ålder ca 100 år. Trädet har klart försämrad hälsa, med endast ca 20-50 % av kronan vital. Inga synliga håligheter, men en del död grenved i kronan.						

Naturvärdesobjekt 25 - Askskog						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 2, Högt naturvärde		HAN	Skog och träd	Obestämd ädellövskog		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Källpåverkad mark, näringsrik mark, god tillgång på klenved, ovanlig naturtyp (askskog). Artvärde: Enhetligt askbestånd. Flera skogliga signalarter. Förutsättningar för ytterligare nv-arter (kryptogamer, landmollusker)		Ask (EN) (HAN), gullpudra (Ss), gulsippa (Ss), ramslök (Ss) (HAN), spolsnäckor, fyra arter (CaS)(AP).	Påtagligt	Påtagligt		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Ganska enhetligt askbestånd på fuktig och ganska tydligt källpåverkad mark i nordslänt. I fältskiktet främst ask, ca 50 år, men även lite ung bok. I buskskiktet främst lövsly. I fältskiktet brännässla, kåltistel, gullpudra, gulplister, gulsippa, ramslök, skogsbingel, vitsippa och äggräs. Gott om klenved av främst ask. År 1980 inventerades landmolluskfaunan i området (lokalen omfattar både objekt 25 och 26) varvid 30 arter påträffades (Artportalen). De flesta är vanliga men noterbart är fyra arter spolsnäckor, en grupp där de flesta arterna ställer höga krav på lång, skoglig kontinuitet och/eller konstant fuktiga förhållanden. Många arter är knutna till äldre trädbestånd. Den ovanligaste arten är klubbspolsnäcka som främst är knuten till kalktrakter, ganska vanliga är strimspolsnäcka och mångtandspolsnäcka, medan slätspolsnäcka får anses vara vanlig och den art som ställer lägst krav på sin miljö.						

Naturvärdesobjekt 26 - Ädellövskog						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Obestämd ädellövskog		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gamla träd av arterna ek, bok och avenbok. Död ved av alm. Artvärde: Rik landmolluskfauna, med bl.a. fyra arter spolsnäckor. Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Spolsnäckor, fyra arter (CaS)(AP).	Visst	Påtagligt		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
<p>Ädellövskog i nordostvärd slänt. Trädskiktet välslutet med ek, bok, avenbok och asp. I buskskiktet lövsly, slån, hagtorn, hassel och nypon. Fältskiktet ganska magert med skogsbingel, svalört och vitsippa. Död ved i form av stående torrträd av alm, en del lågor av olika lövträd samt måttlig mängd klenved.</p> <p>År 1980 inventerades landmolluskfaunan i området (lokalen omfattar både objekt 25 och 26) varvid 30 arter påträffades (Artportalen, AP). De flesta är vanliga men noterbart är fyra arter spolsnäckor, en grupp där de flesta arterna ställer höga krav på lång, skoglig kontinuitet och/eller konstant fuktiga förhållanden. Många arter är knutna till äldre trädbestånd. Den ovanligaste arten är klubbspolsnäcka som främst är knuten till kalktrakter, ganska vanliga är strimspolsnäcka och mångtandspolsnäcka, medan slåtspolsnäcka får anses vara vanlig och den art som ställer lägst krav på sin miljö.</p>						

Naturvärdesobjekt 27 - Grov ek						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gammal ek. Artvärde: Vissa förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov ek på näringsrik mark, nära Rv 13, nära skogsområde med gamla ekar och planterad granskog. I anslutning till eken uppväxande granar. Stamdiameter ca 11 dm. Åldern uppskattas till ca 150 år. Till synes friskt träd med bara några få grova, döda grenstumpar.		Bild saknas				

Naturvärdesobjekt 28 - Gammal avenbok						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gammal avenbok. Artvärde: Vissa förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild	Figurtext			
Grov avenbok på näringsrik mark, i slänt ner mot Rv 13, nära skogsområde med gamla ekar och planterad granskog. Stamdiameter ca 7 dm. Aldern uppskattas till ca 120 år. Till synes friskt träd med bara några mycket små stamhåligheter.						

Naturvärdesobjekt 29 - Gammal ek						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gammal ek. Liten mängd död ved. Artvärde: Oxtungsvamp. Även i övrigt vissa förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)		Oxtungsvamp (NT, Ss).	Visst	Påtagligt		
Beskrivning		Bild			Figurtext	
Grov ek på näringsrik mark, i slänt ner mot Rv 13, nära skogsområde med andra gamla ekar och planterad granskog. Stamdiameter ca 9 dm. Aldern uppskattas till ca 150 år. Till synes friskt träd med bara några döda grenstumpar. Längst ner en fruktkropp av oxtungsvamp.						

Naturvärdesobjekt 30 - Gammal pil						
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat	
Naturvärdesklass 3, Påtagligt naturvärde		HAN	Skog och träd	Solitärträd		
Motivering		Naturvärdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde: Gammal, grov, hamlad pil. Mulmtylld hålighet, död ved. Artvärde: Förutsättningar för enstaka nv-arter (kryptogamer, vedinsekter)			Visst	Visst		
Beskrivning		Bild		Figurtext		
Solitärt stående, gammal pil strax öster om Rv 13. Stamdiameter ca 8 dm. Stor hålighet med ganska stor mängd mulm. Uppläkt stam. På barken olika mossor och lavar.						

Referenser

Skriftliga referenser

- ArtDatabanken, 2014. Uttag av rödlistade arter i inventeringsområdet, 2010-2014.
ArtPortalen. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken, SLU.
Artportalen och Svalan, 2014. Utsök på Svalan mellan 2013 och 2014 och på Artportalen för övriga artfynd från 2010-01-01 till 2014-09-03.
Europaparlamentet, 1992. Art- och habitatdirektivet.
Naturvårdsverket, 2012, Fridlysta växter och djur i Sverige, Naturvårdsverket, Stockholm.
Nitare, J. 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Karlshamn.

Riksväg 13 förbi Assmåsa NVI 2015, bilaga 2a

Ü

Teckenförklaring

— Utredningsområde

— Skogsdiken

Calluna NVI - punkt

Naturvärdesklass

● 2 "högt naturvärde"

● 3 "påtagligt naturvärde"

● 4 "visst naturvärde"

Calluna NVI - områden

Naturvärdesklass

■ 2 "högt naturvärde"

■ 2 "högt naturvärde" + "biotopskydd"

■ 3 "påtagligt naturvärde"

Generellt biotopskydd

Biotoptyp

— Dike (Klass 3)

— Odlingöröse

● Generellt biotopskydd - odlingsöröse

Source: Esri, DigitalGlobe, GeoEye, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, and the GIS User Community

Riksväg 13 förbi Assmåsa NMI 2015, bilaga 2b

Ü

Teckenförklaring

- Utredningsområde
- Skogsdiken

Calluna NVI - punkt

Naturvärdesklass

- 2 "högt naturvrde"
- 3 "påtagligt naturvärde"
- 4 "visst naturvärde"

Calluna NVI - områden

Naturvärdesklass

- 2 "högt naturvärde"
- 2 "högt naturvärde" + "biotopskydd"
- 3 "påtagligt naturvärde"

Generellt biotopskydd

Biotoptyp

- Dike (Klass 3)
- Odlingsröse
- Generellt biotopskydd - odlingsröse

Riksväg 13 förbi Assmåsa NVI 2015, bilaga 2C

Ü

Teckenförklaring

- Utredningsområde
- Skogsdiken

Calluna NVI - punkt

Naturvärdesklass

- 2 "högt naturvärde"
- 3 "påtagligt naturvärde"
- 4 "visst naturvärde"

Calluna NVI - områden

Naturvärdesklass

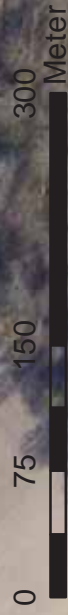
- 2 "högt naturvärde"
- 2 "högt naturvärde" + "biotopskydd"
- 3 "påtagligt naturvärde"

Generellt biotopskydd

Biotoptyp

- Dike (klass 3)
- Odlingströse
- Generellt biotopskydd - odlingströse

Riksväg 13 förbi Assmåsa NVI 2015, bilaga 2D

Ü

Teckenförklaring

Utredningsområde

Skogsdiken

Calluna NVI - punkt

Naturvärdesklass

- 2 "högt naturvärde"
- 3 "påtagligt naturvärde"
- 4 "visst naturvärde"

Calluna NVI - områden

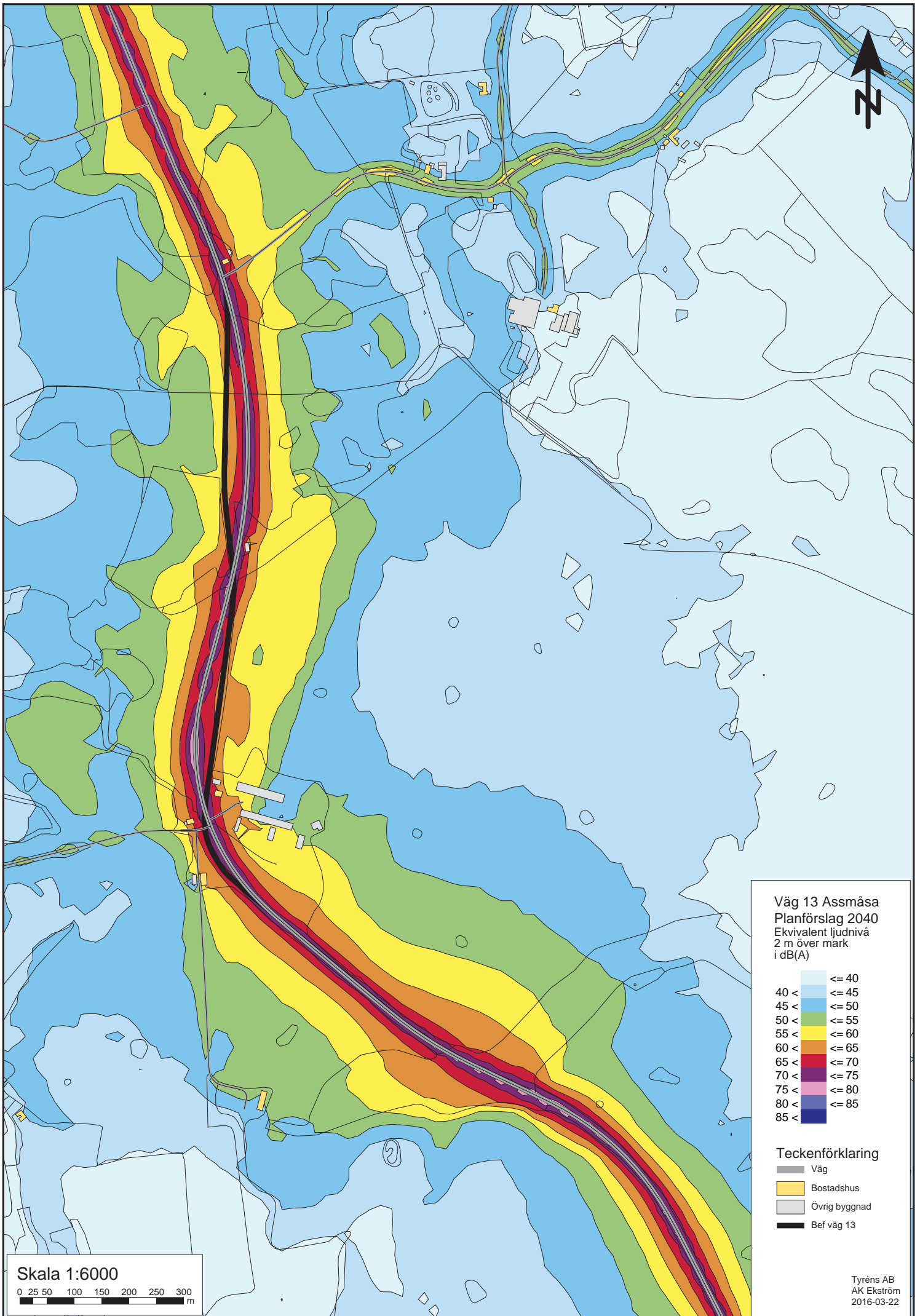
Naturvärdesklass

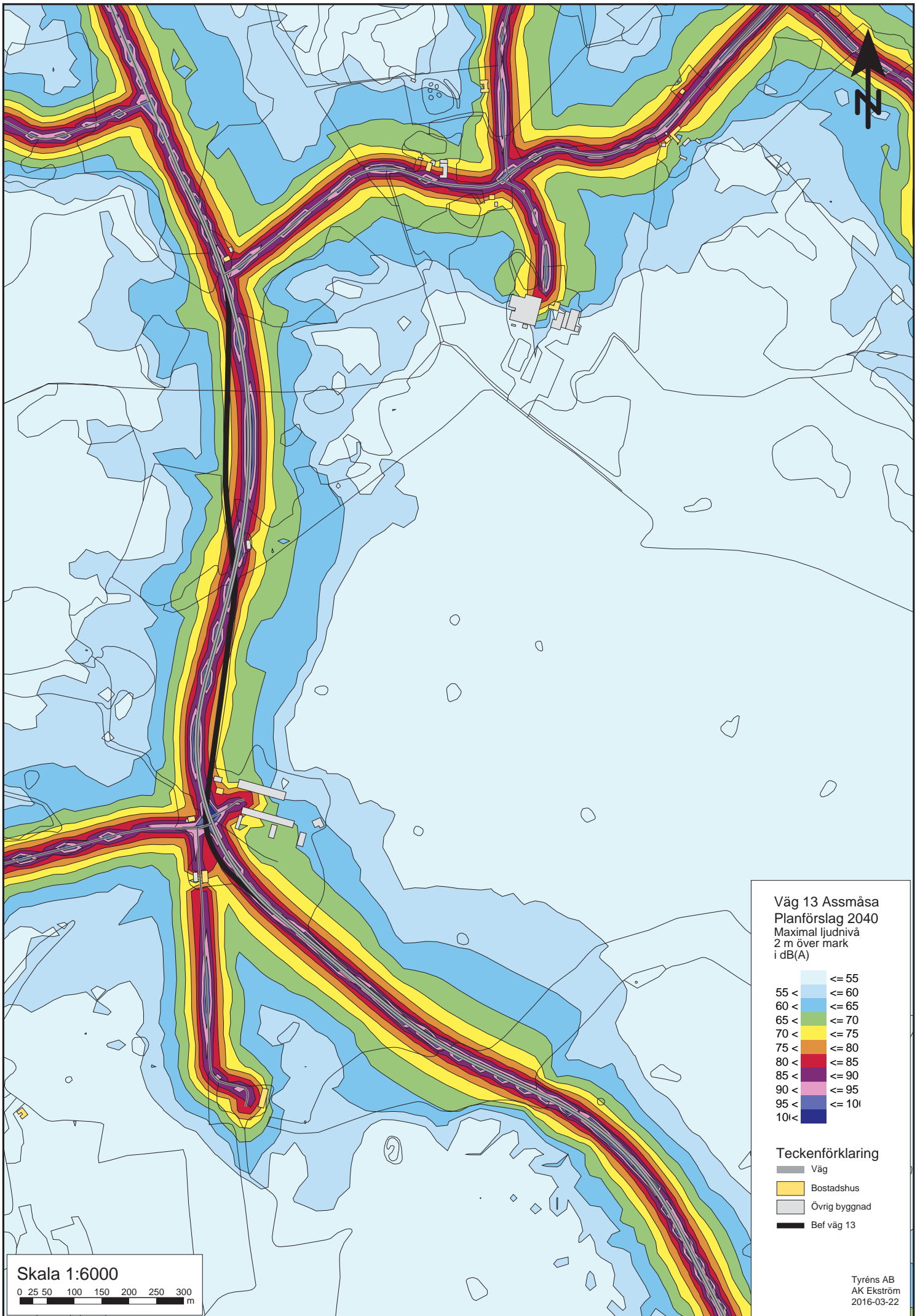
- 2 "högt naturvärde"
- 2 "högt naturvärde" + "biotopskydd"
- 3 "påtagligt naturvärde"

Generellt biotopskydd

Biotoptyp

- Dike (klass 3)
- Odlingöröse
- Generellt biotopskydd - odlingsöröse

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 211 18 Malmö. Besöksadress: Gibraltargatan 7.
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 0243- 750 90

www.trafikverket.se